

קרוב אליך

גיליון 172
ט' אייר תשע"ז

פרשת אחרי מות - קדושים

מי אתה מר שושני?

תעלומת זהותו של הגאון שהיה
תלמידו של הרב קוק, חברותא של
הרבי מלובביץ', ורבם של הרב אשכנזי
(מניטו), עמנואל לוינס ואלי ויזל
עמוד 12

האם ה' צריך אותי?

הרב אברהם וסרמן
והרב ישראל אריאל עונים / עמודים 8-9

כלים זה אנחנו

התועדות ספירת העומר
הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ)

סופסופסיפור!

חדש בקרוב אליך
סיפורי חסידים
בין הדגים לזמירות
זלמן רודמן
עמוד 6

פסח שני ומעשן כרוני

אורח לשבת,
הרב יעקב אריאל
עמוד 20

הצטרפו לקהילה הצומחת של חריש!

בואו להיות חלק מקהילה דתית, צעירה וחמה.
דירות 5 חדרים גדולות ומרווחות עם נוף מדהים,
פתוח לחורשה.
רכישה בטוחה מקבלן עם ערבות בנקאית מלאה.
למעלה מ-75 דירות כבר נמכרו!

לפרטים התקשרו:
1-700-500-555

דירה גדולה למשפחה גדולה

היריד עולה למירון

יריד ספרי החסידות של י"ט כסלו - בל"ג בעומר

1000
מטר

אלפי ספרי חסידות
החל מ-20 ש"ח לספר

מיקום מצוין

צמוד לכניסת ויציאת
דרך מהדרין (שער ה')

משלוחים עד הבית

לא נסחבים עם ספרים! שולחים ומקבלים הכל לפני שבת!
המשלוחים מבוצעים באמצעות חברת המשלוחים המהירה והאמינה צ'יטה

זמני פעילות היריד:

יום חמישי, ט"ו אייר: משעה 09:00 בבוקר עד יום שישי בשעה 16:00. מוצ"ש, י"ז אייר: משעה 21:30 עד יום ראשון בשעה 00:00 בלילה.

הכניסה חופשית | המכירה ליחידים בלבד, עד 2 עותקים לספר

המשלוחים בתשלום נוסף | המשלוח יגיע לביתך עד שבת פ' בהר-בחוקותי באזורי חלוקה מרכזיים, בשאר המקומות המשלוח עד 7 ימי עסקים.

בואו להיות הצוקדברג הבא

יום פתוח

כל מה שרצית לדעת ועוד הרבה יותר

קמפוס טל

קמפוס לב

יום חמישי, כ"ב באייר, החל מהשעה 16:00

18 במאי

- הפקולטה להנדסה M.Sc. B.Sc.
- הפקולטה לניהול M.B.A. B.A.
- הפקולטה למדעי החיים והבריאות B.S.N. B.Sc.
- מכינה לאקדמיה

מנהיגות. ערכים. טכנולוגיה.

Computer Science
and Business
Administration
English Speaking
Program at
Campus Lev

מעונות
לנשואים
ורוקים

מלגות הצטיינות
ושנה ראשונה
חינם*

השמה גבוהה
במקצוע

מסלול
בית מדרש
ומדרשה

www.jct.ac.il | 1-700-50-32-32

כמוך?

ומתאמצים עבורו – אז האדם "צא מעצמו"; הנפש התגברה על הגוף ללא ספק.

מצווה זו "מושכת" את ה' לתוך העולם, כשכולנו מאוחדים ה' מתגלה כאן, כפי שאנו אומרים בתפילה: "ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך", הקדוש ברוך הוא לא נמשך למקומות בהם יש מחלוקת, ומכיוון שהמשכת ה' לעולם היא מטרת התורה (שניתנה לעשות שלום בעולם) אז זוהי כל התורה כולה.

לחפש ולמצוא

אהבת ישראל לא אמורה להישאר רק על הבסיס הגבוה של אחדות הנשמות, אלא גם בתור דבר טבעי. לכל אחד יש מעלות שאין בחבור, וכל אחד משלים את השני ומעניק לו תכונות טובות, כישורים וידע. לכן עם ישראל נמשל גם לגוף אחד שלם שבו יש לכל אבר תפקיד מיוחד לו והוא משלים את שאר האברים הזקוקים לו.

בסופו של דבר, נוכל לאהוב גם את השוני ולמצוא בו עצמו הרבה נקודות טובות. אותו הדבר שעלול לגרום לפיזור, יכול להתהפך לטובה ולהוסיף אחרות.

(על-פי התניא פרק ל"ב)

להסברים למה לאהוב את עצמי, כך בדיוק עליי לאהוב כל יהודי באהבה 'עצמית' שאינה תלויה בדבר. כולנו 'בנים אתם לה' אלוהים', זהו זה.

הכי רוחני

כשבא הגר להתגייס וביקש מהלל ללמוד את כל התורה על רגל אחת, ענה לו הלל: "דעלך שני לחברך לא תעביד נמה ששנוא עליך אל תעשה לחברך], זו היא כל התורה כולה. ואידך – פירושה הוא".

בעל התניא מפרש זאת כך: מצוות אהבת ישראל היא הוכחה להתממשות התורה אצל האדם. אין עוד מצווה רוחנית כמותה. אהבה עד הסוף ליהודי אחר – "כמוך" תיתכן רק במי שאצלו הנפש חשוכה באמת יותר מהגוף, כי רק מצד הנפשות אנחנו אחים ממש וניתכן אהבה עצמית "כמוך". מכיוון ש"יסוד ושורש כל התורה הוא להגביה ולהעלות הנפש על הגוף מעלה מעלה..." אז מי שאוהב ישראל באמת – הצליח! נפשו התעלתה על גופו.

אפשר ללמוד תורה ולהתפלל, לקיים מצוות, לרקוד ולבכות אך להישאר תקוע בתוך האגו. האדם עלול להתמלא גאווה אפילו מעבודת ה' שלו. אבל כשמשיקעים באהבה ליהודי אחר

את התביעה הבלתי נתפסת של "ואהבת לרעך כמוך" המופיעה בפרשה מפרשת החסידות במלוא המובן: ממש לאהוב! לא רק מעשים של אהבה אלא רגש ממש. לאהוב כמו שאני אוהב את עצמי. הייתכן?!

האגו משבית

אם נקבל את זה בתור ציווי ממש, נבין איך הפסוק הזה הופך לנו את החיים.

בשביל להצליח במשימה זו, צריך לשנות את סדרי העדיפויות שלנו ולארגן מחדש את צורת החשיבה: "העושים גופם עיקר ונפשם טפלה אי אפשר להיות אהבה ואחוה אמיתית ביניהם, אלא התלויה בדבר לבדה" (תניא פרק לב). אין מצב שאנחנו נשארים עם האגו, האינטרסים ועם הגוף במרכז החוויה והתודעה – ומצליחים סתם כך לאהוב כל יהודי.

זה לא קל אבל בהחלט אפשרי, אם רק נחליט ללכת על זה. ככל שנחיה יותר את הנשמה והפנימיות, המגנט יעבוד חזק יותר, כי זו האמת, מצד הנשמה שלנו אנחנו דבר אחד ממש.

כשם שאת עצמי אני אוהב לא בגלל מעלותי ותכונותי אלא כי אני זה אני, ואני בכלל לא זקוק

moransasi@gmail.com

הדסה סאסי

נשים

ריח ניחוח

לזה שבפנים. זה מאפשר לי להתבונן, לחפש רגעים קטנים, לעבור מלהתבונן בתמונה הגדולה שהיא החיים שלי, שרוחקים מלהיות בדיוק מה שאני רוצה שיהיו – לפיקסלים הקטנים שמרכיבים אותה, שרצופים באינספור רגעים של חסד ונחמה.

אחרי שיוסף הצדיק נזקק לבור ונמכר לשיירת סוחרים, התורה מקדישה מילים לספר איך בניגוד למשא הקבוע שלהם, הנפש, הם נושאים בשמים, כי בשעה שיוסף עשה את דרכו למצרים, רצה הבורא להנעים לו את הדרך. לפעמים, חייבים לעבור ניסיון, או לרדת לגלות, ואולי כל הבשמים האלו הם דרכו של הבורא לרמוז, מבלי מילים, שאפילו ברגעים הכי קיצוניים הוא מתלווה אליך, ומנחם אותך – שהוא אתך, שם, ושהוא יכול להשאיר לך את המצב כמו שהוא. לתת לך להתבוסס בריח שמעלים חייך, אבל במקום, כמו אבא רחום, הוא מנסה להנעים את הדרך.

לאותת לך: "חביבלי, אל תתבלבלי. אני לא נמצא רק בקו הסיום, עם שלט וזיקוקים ומכריז: "זהו, מזל טוב! הגעת ליעד. זו הגאולה!". אני מחכה לך גם בדרך, אורב לך בפינות הקטנות. משאיר לך אינספור רגעים מיניאטוריים של הפוגה ונחמה, בדרך לגאולתך השלמה".

לזה לקרות. שלא יכתים את כל היופי ברגע כעס בודד אחד.

וברגע ההוא, מבין חרכי החלון הפתוח, הציף את הרכב שלנו משב ריח עדין ונעים של פריחת יסמין, ואמנם לא קיצר את הדרך, אבל כמו סם הרגעה שנשלח ישירות מגינת גן עדן, הוא החזיר לכולנו את השפיות ואת קור הרוח.

•

קשה לי עם ימי העומר.

הימים שלי בנויים ממחשבות. אני חושבת על הסידורים שעומדים לפניי, ומהנדרס טורים בראש, ומתפללת על רשימה בלתי נגמרת של בקשות – מהבריאיות של הקרובים אליי ועד לבקשה הנאיבית שיהיה לי מקום לשבת באוטובוס. וכשהברכות אצלי בראש, זו שזורקת לי תירוצים ושאלות, מעייפת אותי מאוד, אני מדליקה את הרדיו, או יוצאת לים, וכל המחשבות משתתקות ונותנות לי קצת מנוחה. אבל בימי העומר זה לגמרי אחרת.

וקשה לי איתם, עם הדממה שבהם, עם המחסור במוזיקה, בקניות, בהסחות דעת יזומות.

ומצד שני, אולי זה כל העניין בימים האלו, כשאני נדרשת לספור יום ועוד יום בספירה איטית, כשאני מחויבת להאט את הקצב,

להנמיך קצת את הווליום שבחוץ ולתת יותר מקום

באחד מימי חול המועד פסח, הדרמנו מהבית הצפוני שלנו לטיול משפחתי בים המלח. ארבע וחצי שעות נסיעה לכל כיוון.

הרכב הדיף ריח חמצמץ של תבשיל דגים שנשפך על המושב האחורי בערב החג, ולא משנה עד כמה ניסינו להילחם בו, או לנקות אותו – דבר לא הועיל. את שעות הנסיעה הארוכות העברנו עם חלונות פתוחים, וריח מזור שהתעקש להמשיך ולעמוד באוויר, אבל איכשהו, סף העצבים שלנו לא התרופף ולו קלות, כי נאחזנו ברגע שעתידי להגיע, שבו המשפחה המורחבת תשב באמצע השממה, ותשכשך רגליים בנחל צלול.

כשהגיע השלב לנסוע חזרה הביתה, עם החול והמלח בבגדינו, זה היה סיפור אחר לגמרי.

אמנם היינו מרוצים אבל העייפות נתנה בנו את אותותיה, ושחור הלילה שהקיף אותנו מסביב רק הזכיר לכולם עד כמה אנחנו רוצים להניח ראש על הכרית. כל בית קפה שעצרנו בו בדרך התגלה כסגור להגל החג, ועם כל קילומטר שעברנו, הווייז הקפיץ את הדרך בשניים נוספים. הרגשתי כמו ברגע הזה שאת צופה מהצד בילדים בונים מגדל, ויודעת שאוטוטו, רק עוד אבן אחת, רק עוד סיבה קטנה אחת לצאת מהשלולה, והטונים ברכב יתחילו לעלות, והיום הזה, על כל חוויותיו, יתמוטט. ביקשתי בלחש מהבורא הטוב שלא ייתן

ספרי איכות לכל המשפחה
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודרמן
להתרגש, להחכים, ליהנות.

יום פתוח

נשי לכל
משתתף!

לצמוח אישית להתפתח מקצועית לימודי פסיכולוגיה מתוך תורה

נשים:
יום רביעי
כא' באייר 17.5

גברים:
יום שלישי
כ' באייר 16.5

לפרטים והרשמה: 08-6422198

”אשר יעשה אותם האדם וחי בהם” (פרשת השבוע)

”אשר יעשה אותם האדם וחי בהם” – בכל מצווה ומצווה שמקיימים, ”אשר יעשה אותם האדם”, יש להשקיע את כל החיים – ”וחי בהם”. זהו גם טעם הדין ש”העוסק במצווה פטור מן המצווה”, שכן בשעה שאדם משקיע את כל חייו במצווה מסוימת, אין בכוחו באותה שעה לעסוק (ולא להשקיע את חייו) במצווה נוספת. (תירושי הר”ם)

האפשרות שיזדקקו פעם נוספת לשירותי התרגום שלי.

התיישבתי ליד הבעל וזה החל לשפוך לפניי את ליבו: ”לחמתי בכל מלחמות ישראל”, אמר. ”מעולם לא פינקנו את עצמנו בחופשה של ממש... זו פעם ראשונה שבה אנו טסים לחו”ל והנה הכול נהרס”. הוא נראה דאג ומדוכך. ניסיתי לנחמו באומרי לו כי בחסדי ה' נמצא במטוס רופא בכיר כל-כך בתחום הנזירולוגיה ושכוכות אבחנתו המקצועית ודרישתו להנחית את המטוס, חיי אשתו יינצלו ובעזרת ה' הכול יהיה בסדר.

לא-הרחק מאיתנו ישבה אישה זקנה שנראתה יהודייה. לפתע פנתה אליי ושאלה: ”כבוד הרב, לא נהוג אצלכם להתפלל על חולים?”. שאלתה הייתה צודקת והודיתי לה על כך. הוצאתי מכיסי ספר תהילים והצעתי לבעל להצטרף אליי לתפילה על אשתו. הוא נתן בי מבט אטום והדף בשתי ידיו את הספר. ”לא צריך!”, פסק.

לא התווכחתי עמו ופתחתי בעצמי באמירת תהילים. חלפו כמה דקות. לפתע פרץ האיש בבכי קורע לב. כמחצית השעה בכה כמו ילד, מתקשה להירגע. קולו רעד כשאמר את המילים הבאות: ”כל חיי לא הכרתי את האלוקים וכעת אני זקוק לעזרתו...”

בדקות המעטות שנותרו עד לנחיתה הרגעתי אותו וביקשתי ממנו לקבל עליו שלוש מצוות עיקריות – שבת, כשרות ותפילין. כמו כן מסרתי לו שם של ידיד שלי, שהוא רב קהילה בקולומבוס – למקרה שיזדקק לעזרה.

עם הנחיתה עלה למטוס צוות רפואי עם אלונקה. האישה החולה הושכבה עליה והובהלה לאמבולנס שכבר המתין על המסלול. קודם צאתו מהמטוס זעק אליי הבעל ממעמקי נפשו: ”תמשיך להתפלל!”.

כעבור כמה שבועות יצרתי קשר עם הבעל, בארץ, על-פי מספר טלפון שמסר לי במטוס. התברר לי כי האבחנה הרפואית של הרופא הבכיר אכן הייתה מדויקת, וכי רק בזכות התעקשותו להנחית את המטוס – ניצלו חיי האישה.

המשכתי לשוחח עוד קמעה עם הבעל. בסוף שיחתנו בשר לי כממתק סוד: ”דע לך, כי בזכותך התחלנו לשמור שבת וכשרות ואני אף מניח תפילין כל בוקר”.

הנה כי כן, המפגש שזימנתי ההשגחה לשני בני הזוג המבוגרים איתי ועם הנזירולוג הבכיר, הציל את חיי האישה וחולל מהפך רוחני בחייהם.

סיפור זה סופר על-ידי הרב שלמה גולדהבר, מחבר הספר 'ואני תפילה' ומנהל מפעל 'תורה ודעת' בירושלים.

שאלתה הייתה צודקת והודיתי לה על כך. הוצאתי מכיסי ספר תהילים והצעתי לבעל להצטרף אליי לתפילה על אשתו. הוא נתן בי מבט אטום והדף בשתי ידיו את הספר. ”לא צריך!”, פסק.

וגון פניה היה צהוב-ירוק. היא לפתה את ראשה בכפות ידיה, ונראה היה שכל תזוזה מסבה לה כאבי תופת. בני הזוג לא שלטו בשפה האנגלית והדבר הקשה על הסובבים אותם להושיט לאישה עזרה.

לידם עמדו הרופא שחש לסייע לחולה ואשתו (ייתכן שגם היא הייתה רופאה). מאחר שהרופא התקשה לתקשר עם בני הזוג דוברי העברית, נתבקשתי לשמש להם מתורגמן.

הרופא בדק את האישה והתעניין – בתיווכי – בהיסטוריה הרפואית שלה. בשלב מסוים הושיט לי כרטיס-ביקור שלו וכך למדתי כי לפניי נזירולוג נודע – פרופסור ראשי באחד המרכזים הרפואיים הגדולים בני-יורק.

האבחנה הרפואית של הרופא לא הייתה חד-משמעית. הוא העריך כי האישה סובלת מדלקת קרום המוח. ”קשה מאוד לאבחן מחלה בלי מכשירים”, התנצל לפניי החולה ובעלה. הוא היה נחרץ הרבה יותר בדבר הצורך המיידי להנחית את המטוס בהקדם האפשרי ולאשפז את האישה. ”תן לה גלולת הרגעה והנח לנו להמשיך בטיסה”, התחנן לפניי הבעל.

”בנסיבות מסוימות עלולה הגלולה לגרום למוות”, הזהיר הרופא בחומרה.

למקום הוזעק קברניט המטוס. הוא הסתודר עם הרופא דקה ארוכה. מחילופי הדברים ביניהם הבנתי כי הקברניט מסביר לרופא את התסבוכות הטכניות בצד העלות הכספית הגבוהה הכרוכות בנחיתת חירום.

הרופא היה חד ובטוח: ”אתה רוצה להגיע לניו-יורק עם גופה?!”.

אחר זמן-מה נמסרה לנוסעים הודעה על נחיתה בקולומבוס (אוהיו) ”בעוד כארבעים דקות”. זה היה שדה התעופה הקרוב ביותר שבסביבתו שכן מרכז רפואי משוכלל שיכול לטפל במקרה הדחוף. נתבקשתי שלא לשוב למקומי, מפאת

עד לפני שנים לא-רבות הרבתי לטוס בעולם לצורך החזקת מוסדותי התורניים. מטרת הנסיעות הייתה מוגדרת וידועה מראש, ואף-על-פי-כן דומה כי לא הייתה נסיעה שבמהלכה ההשגחה העליונה לא זימנה לי מעורבות כזו או אחרת באירועים שלא תמיד יכולתי לצפותם מראש. פעם אחת הייתה זו השכנת שלום-בית, פעם אחרת דאגה לחולה נזקק, בהזדמנות שלישית נתבקשתי לסייע בהשאת כלה יתומה וכן הלאה.

אולם יותר מכל המאורעות שנזדמנו לי במסעותיי, נחקק בזיכרוני מקרה מיוחד שאירע בעיצומה של אחת מטיסותיי.

זה היה בסיומה של שליחות-מצווה בחוף המערבי של ארצות-הברית. עם תום משימתי – שבסייעתא דשמיא הוכתרה בהצלחה – טסתי לניו-יורק כדי להחליף שם מטוס שיחזירני ארצה. לאחר כשעתיים ומחצה של טיסה, בקעה לפתע קריאה ממערכת הכריזה של המטוס: ”אם יש בין הנוסעים רופא, יואיל נא לגשת לחלקו האחורי של המטוס”. רחש מילא באחת את חלל המטוס. אנשים מודאגים או סתם סקרנים קמו על רגליהם וניסו לזהות את מוקד ההתרחשות המדויק. לפתע הבחנתי בשניים – איש ואישה – הממהרים לפאתי המטוס.

בתקווה שהנוסע הזקוק לעזרה אכן זוכה לה, חזרתי לעיסוקיי הקודמים. אין לי כל הכשרה רפואית ולכן לא העליתי על דעתי כי אני עשוי להיות קשור בדרך כלשהי להתרחשות המתוארת. חלפו עוד שתי דקות ואחת מנשות הצוות במטוס ניגשה אליי. בפנים חמורות-סבר ובטון בהול שאלה אותי באנגלית: ”האם אתה דובר עברית?”. ענית לה בחיוב, והיא ביקשה ממני להתלוות אליה אל קצה המטוס.

באחת משורות המושבים האחוריות של המטוס ישבו שני בני זוג מבוגרים שעד מהרה התברר לי כי הם תושבי הארץ. האישה התייסרה בכאבים

כולל הדיינות
בישיבת רמת השרון
מרחיב את
שורותיו

לפרטים:
הרב אורי גנץ
055-6690405

ניתן לפנות גם במייל:
yirhasharon@gmail.com

לטען
דאך

כנס בכל לבבך

י"ב תמוז תשע"ז < 06/07/17

<div><div><div><div><div><div></div><div>הרב אליעזר קשת</div><div>דבקות במצוות לא תעשה</div></div></div><div><div><div></div><div>הרבנית רבקה שפירא</div><div>הכנה לדבקות בתורת הבעש"ט</div></div></div></div></div><div>10:00-11:00</div></div>
<div><div><div><div><div><div></div><div>הרב בנציון אלגאזי</div><div>אבינו דודינו</div></div></div><div><div><div></div><div>הרב שמואל טל</div><div>הדבקות בה' והדרכים אליה</div></div></div></div></div><div>11:30-12:30</div></div>
<div><div><div><div><div><div></div><div>הרב דוד ג'אמי</div><div>שכל ורגש בעבודת ה'</div></div></div><div><div><div></div><div>אביתר בנאי</div><div>אבידת בת מלך</div></div></div></div></div><div>13:30-14:30</div></div>
<div><div><div><div><div><div></div><div>הרב חננאל אתרוג</div><div>שמע ישראל</div></div></div><div><div><div></div><div>הרב איתמר אלדר</div><div>לחיות את הרגע</div></div></div></div></div><div>15:00-16:00</div></div>
<div><div><div><div><div><div></div><div>הרב דב זינגר</div><div>מתכונים למתפלל</div></div></div><div><div><div></div><div>הרב שמואל אליהו</div><div>סיפורי דבקות מבית אבא - מזן הר' אליהו זצ"ל</div></div></div></div></div><div>16:30-17:30</div></div>

**ידידיה מאיר מדאין את מו"ר הרב יעקב אריאל: בין למדנות לדבקות
ההתוועדות המרכזית: "ויהי נעם- ההכנה לדבקות במצוות"**

18:10

שאלה: האם ה' צריך אותנו?

ברוך שלא. ברוך שכן

הרב אברהם וסרמן

רב קהילת גבורת מרדכי, גבעתיים

לא צריך

הכתוב אומר: "אם חטאת מה תפעל בו ורבו פשעיך מה תעשה לו, אם צדקת מה תתן לו או מה מידך יקח" (איוב לה).

כך אנו אומרים גם בתפילת יום הכיפורים "אתה הבדלת אנוש מראש ותכיריהו לעמוד לפניך, כי מי יאמר לך מה תפעל ואם יצדק מה יתן לך".

אין במעשינו כדי לפגוע או להועיל לה' יתברך. אדרבה, כך דרשו חז"ל: "וכי מה אכפת לו להקדוש ברוך הוא בין שוחט מן הצוואר לשוחט מן העורף? הא לא נתנו המצות אלא לצרף בהן את הבריות שנאמר (משלי ל) 'כל אמרת אלוה צרופה'" (בראשית רבה מד).

לטוב לנו

כלומר, אין תועלת במצוות לקדוש ברוך הוא בעצמו יתעלה, אלא לאדם עצמו, כדי להציל אותו מנזק או אמונה רעה או מידה מגונה, או לזכור ניסים ונפלאות שנעשו לנו, ולדעת את השם. הביטוי "לצרף בהן", משמעו לזקק אותנו כספך צורף, ולהסיר מאישיותנו סיגים – חלקים מקולקלים – כפי שמסיירים מהכסף.

אור המנורה במקדש, הקטורת והקרבת, אינם מאכלו של הקדוש ברוך הוא, "אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה" (תהלים ג). אפילו המצוות לזכור את יציאת מצרים ומעשה בראשית, אינן עבדות, אלא כדי שנדע את האמת ונהיה ראויים להשגחתו, שהרי כל הכבוד והשבח שבעולם אינם נחשבים ביחס לגודלו.

בעצם, פסוק מפורש הוא: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלוקינו לטוב לנו כל הימים" (דברים ו). כלומר, המצוות הן לטוב לנו ולא לה' יתברך, שנהיה נקיים ממחשבות רעות ומידות מגונות (ע"פ רמב"ן דברים כב).

כך הגדיר רמח"ל את מטרת הבריה: האדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול בכל העידונים שיכולים להימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא זה העולם. והוא מה שאמרו ז"ל (אבות ד): "העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא". על ידי המצוות יגיע אדם לעולם הבא לקבל את השכר עליהן, כמאמר חז"ל (עירובין כב): "היום לעשותם, ומחר לקבל שכרם" (על פי מסילת ישרים, פרק א).

צריך

התורה מגדירה את מטרת יציאת מצרים, בנוסף להצלת העם מהשעבוד: "וידעו כי אני ה' אלוקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה' אלוקיהם" (שמות כט). כלומר, ההוצאה היא למטרת השראת שכינה, וכדברי אבן עזרא (שם): "לא הוצאתי אותם מארץ מצרים רק בעבור כי אשכון בתוכם, וזהו 'תעבדון את האלוקים על ההר הזה'".

הרמב"ן מוסיף על דבריו שהם "סוד גדול, כי כפי פשט הדבר, השכינה בישראל צורך הדיוט ולא צורך גבוה". כלומר, הפשט מראה שהצורך הוא רק שלנו, אך הסוד משנה את התמונה.

ומה תעשה לשמך?

פסוקים רבים מורים שיש בכך "צורך גבוה", כמו למשל "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיהו מט). ביטוי חריף יותר נמצא בתהלים "כי בחר ה' בציון אוה למושב לו", "פה אשב כי איתיה" (תהלים קלב). זה המקור לדברי חז"ל המפורסמים "נתאווה לדור עם בריתו בתחתונים" (במדבר רבה יג). בכיוון זה נאמר הביטוי "עבודה צורך גבוה"!

אך לא רק עבודתנו היא צורך גבוה, אלא עצם קיומנו נועד להגשמת התכנית האלוהית שבבריה. כך אמר כבר אברהם אבינו "ה' אלוקי השמים אשר לקחני מבית אבי, ולא אמר 'ואלוקי הארץ'... עכשיו הוא אלוקי השמים ואלוקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות. אבל כשלקחני מבית אבי היה אלוקי השמים ולא אלוקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה רגיל בארץ" (רש"י בראשית כד).

כך התפלל יהושע (ו): "והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול"? וכהסבר מהר"ל מפראג: "כי מאחר ששתף השם בשמם, אם כן אם כריתו אותם מן הארץ – ומה תעשה לשמך הגדול". מכאן גם הביטוי "שכינתא בגלותא", ו"כל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם" (מגילה כט).

גם כשיגאל – תהיה זו גאולת השכינה עצמו, וכך דרשו "ושב ה' אלוקיך את שבותך", "והשיב" לא נאמר, אלא "ושב", מלמד שהקב"ה שב עמהם מבין הגליות" (שם).

הנביא אומר "מפני עמך אשר פדית לך ממצרים גוים ואלוקיו" (שמואל ב ו), ועל זה דרש רבי עקיבא "אילולי הדבר כתוב אי אפשר לאמר, כביכול אמרו ישראל לפני המקום – עצמך פדית" (ילקוט שמעוני, שמות רמז רי).

אכן, הביטויים הללו קשים, שהרי מה בכוונתו "לתת" לקדוש ברוך הוא? התשובה לכך נעוצה בדרשה נוספת: "אתם עדי נאם ה'... ואני אֵל" (ישעיהו מג), "כשאתם עדי אני אֵל, וכשאין אתם עדי כביכול אני אֵל" (ילקוט שמעוני, ישעיהו רמז תנה).

כלומר, הקדוש ברוך הוא רוצה שהשכינה תתגלה בעולם, וכל עבודתנו לצורך גבוה מכוונת לזה. הוא אינו "צריך" כביכול לעצמו, לעצם המציאות האינוסופית שקדמה לעולם והיא הרבה מעבר למושגים שלנו, אלא להגשמת המטרה עבורה הוא ברא את העולם – גילוי כבוד ה', שבעומק העניין נועד לטובת בראייתו.

סטודנט, בוא לעשות משהו משמעותי תורה, תואר והתיישבות

כל הסיבות להצטרף לתכנית סטודנטים חלוצה:

- ✓ מלגת קיום חודשית גבוהה
- ✓ סיוע בשכ"ד והסעות ללימודים
- ✓ לימוד משמעותי בבית מדרש
- ✓ קבוצה איכותית ומגובשת
- ✓ חינוך ערכי ומעולה לילדים
- ✓ קהילה תומכת ומשפחתית

חלוצה
למסור. לזכות. באמונה

לפרטים נוספים: 050-9370004 | bmtahalutza@gmail.com

החום בלב האמונה הרב ישראל אריאל

יצהר

שתי חצוצרות רומזות לשני חצאי צורות המשלימים זה את זה (זה והרומזים על פלאיות מקורם המסתורי. כל תיאור (או תואר) חד צדדי השולל ממילא את הפכו שולל יחד עם זאת את היתרון שבהפכו ומותיר את המתואר פגום.

ובאמת, למה לנו לירא מלייחס לה' הזדקקות ואכפתיות קיומית לזולת, הן כל אלה נתפסים כחיסרון רק מפני שפוגמים ביחידות שאין דבר מחוץ לה, אבל אם נפתחים לכך ש"אין לו דבר חוץ ממנו" וכל הזולתיות וכל החציון הינם הוא עצמו, וכל ההתרחשות והדינמיקה אינם מתחוללים מחוץ לו, כביכול ברקע המשותף לו וליצוריו ורחב משניהם (חס וחלילה), אלא מיניה וביה, כי אז מה הבהלה?

אין לנו יכולת תבונית להכיל מה פירושו של קיום שהוא אני ואתה כאחד, שהוא פונה לעצמו ומחדש לעצמו ומתפלל לעצמו, כדברי חז"ל, אבל אין פירוש הדבר שהקיום הזה זר לנו ונעול בפנינו. הנפש הן יודעת את עצמה ככזאת, כאחת ויחידה שאחדותה המסתורית ניבטת דרך ההפכים של חרות ואמת הכרחית, של בדידות והזדקקות, של הערצת הסוד ויראה ממנו יחד עם תאוות הגילוי וההימשכות אליו, ולא נפלאות ולא רחוקה היא שתחוה כל זאת כהתנוצצות שמנוצץ החלק את שלמו.

המתבקש הוא לתאר את ה' כנושא הפכים, לרבות הפכי החיוב והשלילה, וכמתנשא מביניהם ודרך הטלטלה שביניהם, ולראות את כל הפכיו המנוצצים את שלמותו, כפנייה אלינו לבוא בסודו.

בלשון חכמים נקרא הקדוש ברוך הוא "רחמנא", ומידותיו כולן נקראות מידות הרחמים, משמע שהרחמים עיקר. רחמים מבטאים הזדהות, מציאת מין את מינו, וה' נגלה למשה בסנה (לאחר שגילה אכפתיות מופלאה לאחיו) ואפיין עצמו כזה שסבל זולתו נוגע לו, ועמו הוא נמצא. להתייחס לכל זה רק כאל שפה ילדותית, "דברה תורה בלשון בני אדם", שפה שהחכם נקרא להתעלות ממנה, לטעמי זוהי התייחסות שמרחיקה מהחום שנמצא בליבה של אמונת ישראל.

משל חסידי מספר על בעל אחוזות עשיר שבא בעת הקציר להתבונן על עובדיו. הוא שאל את מנהל העבודה מהי צורת התשלום והלה השיב שמשלמים בקבלנות, על סך מסוים של חבילות קציר מקבלים רובל. כששאל, "ומי הכי זריז כאן?" הצביע מנהל העבודה על פועל שהספיק להרוויח רובל בכל שעה. פנה אליו בעל האחוזות וביקש: "בוא אליי למשרדי מחר ואתן לך עבודה בה תרוויח כפול, שני רובלים בכל שעה". הלה שמח לרעיון, וכשהתייצב למחרת הביא לו בעל האחוזות מגל וביקש ממנו לקצור. תמה הלה: "מה אקצור?" השיב העשיר: "קצור באוויר כאילו יש כאן תבואה". הפועל החרוץ התפלא: "והלוא אין כאן מה לקצור?" השיב מעסיקו: "ומה אכפת לך, ממילא לא את שלך קצרת, וכאן אני מתחייב לשלם לך כפול". ניסה העובד החרוץ לבצע את המוטל עליו, סוף סוף הרי הובטח לו שכר כדאי יותר מכל מה שהיה רגיל בו, אבל לאחר שעה בא אל האדון ואמר לו בייאוש: "איני מסוגל להמשיך, אף אם תשלם לי יותר".

אם כך, האם עבודתנו את ה' מבחינתו מיותרת לגמרי?

סגור אינו שלם

הרי אם יוצאים מנקודת הנחה שמה שחשוב זה ה', ומה שמחוץ לו (אם ייתכן דבר כזה) הוא חסר חשיבות במושגים מוחלטים, כלומר, לא נוגע לשלמות שקיימת לה ביציבותה ללא שום צורך או יכולת להוסיף לה, כי אז כל עמל האדם ומאמציו מאבדים את חשיבותם. ואף אם יידע האדם שה' הוא זה שמבקש ממנו לפעול, ויידע שהנחיותיו של ה' נובעות מרצונו להיטיב לנו, עדיין ייוותרו כל מעשיו של האדם, לרבות כל קיום הוראותיו של ה', מיותרים, ועדיין יישאר כל קיומו תפל ומייאש, אם רק יהיה ער למה שחשוב באמת (וכיצד בכלל אפשר לקרוא לציוויים מסוג זה 'הטבה'?).

ואמנם, לא רק שהקיום האנושי מאבד כך את טעמו, אלא השלמות האלוקית עצמה יוצאת פגומה ואומללה, שהרי זו, לא רק שאינה צריכה את האדם, אלא גם אינה מסוגלת להיות צריכה אותו, וממילא אין בידה לבשר לו על התקשרות אמת, מפני שהאדם, לפחות כפי שנברא, אינו מסוגל להתקשר באופן חד צדדי, באופן בו הוא רק מקבל ותלותי, באופן בו הצד שלו אינו משמעותי לזולתו.

ועוד על סממני החיסרון הקיימים בקיום הנוטה להתקרא בפינו שלמות: מה ששלם חסר את היכולת להתחדש, כל שכן להיות מופתע. מה ששלם הוא הכרחי ואמיתי וממילא חסר חופש ויצירתיות. כל שכן שכן הדבר בקשר ליצוריו, שדווקא זיקתם אל יוצרם עושה אותם פגומים, שכן, לאור נוכחותו הללו אינם יכולים לחדש וליצור באמת, כי הכל כבר קיים והכל גלוי לפניו, וכאשר הם מתוודעים לכך לא נותר להם אלא לגלות את הקיים כבר, ולרומם את תודעתם שתהיה מתאימה אל אותו הקיים (מה שמותיר להם, אף לפי מושגיהם שלהם, חופש מוגבל מאוד).

אף זאת: מה ששלם הינו כל כך אחר והפוך ממה שמחוץ לו עד שאין בידי היצור והיצור לפנות זה לזה ולומר זה לזה "אתה". היצור אינו יודע כלל את יצורו, והיצור אינו מסוגל לדורר להכרתו של היצור בלא למוטט אותה.

נמצא שבכל דיבורינו על השלמות שאינה זקוקה למאומה באנו לקלס את ה' ונמצאנו עושים את שלמותו ללעג ולקלס, וזו נהיית כמין כלא המונע התקשרות, חרות והתחדשות, יתרונות שכל כך יקרים לנו וכל כך עושים את קיומנו לקיום רווי טעם, עונג ומשמעות. באנו להרחיק את ה' מן האנושי ומצאנו עצמנו מדמים אותו למין קבוע פיזיקלי, או חוק טבע, בראותנו ביציב, בעקבי ובנצחי, תארים שהכי מקרבים אותנו להכרת האלקות.

מה הבהלה?

עלינו, אם כן, לרומם את המחשבה, ולרומם את מושג השלמות. בלשונו של רבי אברהם אבולעפיה: ה' הינו "שלם וחצי", שלמות ללא חציות אינה באמת שלמה. שלמות שלמה כוללת את הפכה וכוללת את עצם היכולת לחולל ולהכיל הפכים הנזקקים זה לזה (כדרשת הרב המגיד

בס"ד

כולם שואלים אותנו: לאיפה נחגים לאור הלכו?

מחזקים את הזהות במרכז העיר עכו!

האידיאל בוער בכם?

רוצים להשפיע?

העיר עכו מחכה לכם!!!

הצטרפו אלינו להחיות את האזור יחד נבנה גרעין קהילתי וניצור מהפך!

אפשרויות למלגות סטודנטים

נגישות לתחבורה נוחה

מדרשה לנשים ולנערות

מוסדות חינוך תורניים

כולל אברכים (אפשרויות למלגות)

פרטים על שבת קליטה בקרוב!

לפרטים נוספים

ש"י: 052-4764525 // משה: 052-6600472 // נחלי: 054-3062053

עצה שנתן לי רש"י

לחפש אחריה. לגלות את השיר באמת. שוב לבנות את הבתים, את העיבוד והמקצב. אני מביא כוס תה וגם כמה דפים, עיפרון ומחק.

בשעת התבודדות חשבתי פעם על תחושת העמידה במקום. כשאדם מרגיש תקוע ולא מתקדם, למה הוא דומה? לאדם המהלך בהר. עולה ועולה, מטפס ועולה. לאחר זמן הוא מביט לאדמת ההר שתחת רגליו וחושב: כבר ימים שאני מתאמץ, והנה המרחק מן האדמה נשאר אותו הדבר...

אומרים לו: שוטה! אם תביט למטה, למרגלות ההר, תראה כמה טיפסת והתקדמת!

כך גם האדם. עומל בעבודתו, צומח ומצמיח, אלא שחייו מתקדמים אתו וכל המציאות שלו עולה. במבט ראשון נדמה לו שהוא נשאר באותו מקום, אותו 'נעבך' כשהיה... אך האמת היא שכל פיסת קרקע היא בגובה אחר.

הוא בקומה אחרת לגמרי.

ואיך כל זה קשור לרווחים שיש בין פרשה לפרשה? רש"י מסביר שה' נתן למשה רווח להתבונן בין פרשה לפרשה. איזה משפט עמוק!

משה עושה עבודה של התבוננות אחרי כל נושא שה' מלמד אותו.

אחי היקר,

תתבונן! תתבונן על החיים שלך. כמה יש לך! כמה קיבלת מבורא עולם. כמה צמחת.

בן אדם. עשה לך רווח בין פרשה לפרשה.

לפעמים באים לאדם ימים של שמחה ושפע פנימי, הוא מרגיש בלבו אור גדול.

והנה עברו חלפו. לפתע הוא שם לב שאותה תחושה אבדה וההתלהבות איננה. שוב הוא מרגיש שהוא דורך במקום, וחייו באפלה.

בעבודת ימי ספירת העומר טמונה הבנה עמוקה למצבים אלו. אל יצטער על האור שכבה, אלא ישריש בלבו שאותו גילוי היה רק מתנת חינוך. בורא עולם מגלה לפניו מקום פנימי ומיוחד ואז מכסה אותו ממנו, והכל כדי שידע לחפש אחריו בכוחות עצמו.

זה מתחיל בפסח. כלילה אחד נגאלנו! הגענו לספירת הכתר. רצית, לא רצית... משכו אותך מלמעלה!

אתה באורות! ולמחרת מתחילה ספירת העומר. יום אחר יום, מידה ועוד מידה. עבודה פנימית בצעדים קטנים.

ה'מי השילוח' מסביר שבעצם הסדר היה צריך להיות הפוך, קודם העמל ורק אחריו הגאולה, אבל חסד עשה עמנו הבורא. לולא נתן לנו לראות את המקום הנשגב אליו אנו שואפים, הדרך הייתה קשה ואולי לא היינו מאמינים ביכולתנו להגיע.

ראיתי בעלי תשובה שמרגישים אור גדול. גילוי!

על פי הטבע הם היו צריכים לעמול ולנקות את עצמם ורק אז אולי להגיע לאיזון תחושה קטנה של אור מרחוק. אבל האור הגדול מופיע בתחילת הדרך.

אני פוגש את זה גם במוזיקה. באה מגנינה לתוך לבי, טהורה וחדשה, ואז חומקת או נשכחת, וצריך

”
כשאדם מרגיש
תקוע ולא מתקדם,
למה הוא דומה?
לאדם המהלך בהר.
עולה ועולה, מטפס
ועולה. לאחר זמן
הוא מביט לאדמת
ההר שתחת רגליו
וחושב: כבר ימים
שאני מתאמץ, והנה
המרחק מן האדמה
נשאר אותו הדבר...”

מחפשים אוויר הרים?

חדש ובלעדי!

הבר פתוח
תרגישו חופשי
גם בשבת

בר המים 'נועם' 1
חופשי ובעוה בשבת וכל השבוע

פטנט בלעדי למים חמים וקרים בשבת

בר המים היחיד ללא צורך בטבילה בכשרות מהודרת
חייגו והזמינו: *8510

עד 40 כוסות מים רותחים בשבת ✓ חדש! מגוון צבעים ✓ מנגנון בטיחות ילדים ✓ חסכוני בחשמל ✓

כשושני בין החוחים

פ"נ הרב והחכם שושני ז"ל.
לידתו וחיוו סתומים בחידה -
במילים אלה בחר זוכה פרס נובל
לשלום, אלי ויזל, להנציח את
מורו ורבו, מר שושני (Monsieur
Chouchani), והוא לא היה יכול
לעשות זאת בצורה טובה יותר.
כפי שנחקק על מצבתו, חיוו של
מר שושני אכן אפופים מסתורין,
ועד היום חלק נכבד מקורותיו
טרם התברר עד תום

אסף משניות

סיפורו של שושני הוא סיפור על אדם שהחליט לחיות את חיוו תחת מעטה סודיות, כשאינו יודע מהו שמו האמיתי. זהו סיפור על נורד שראה חצי עולם, החל מאירופה, דרך ארצות המגרב וכלה בארצות הברית. זהו סיפור על אדם שלמד אצל גדולי תלמידי החכמים בדור הקודם. ומעל הכל, זהו סיפור על אדם שלימד את הוגי הדעות היהודיים הגדולים בימינו.

בין תלמידיו של שושני ניתן למצוא, מלבד אלי ויזל, את הפילוסוף הצרפתי-יהודי עמנואל לוינס, את פרופסור אנדרה נהר, הפרופסור צבי בכרך, ד"ר משה קטן, הרב מניטו ופרופסור שלום רוזנברג שהוא מאחורוני תלמידיו של שושני שעדיין חיים.

אך מי הוא אותו אדם שהצליח לייצר קונצנזוס חוצה מגזרים בעולם היהודי? מי הוא אותו אדם עמו מתכתב הרב קוק ומכנה אותו "ידידי החביב, החתן, הרב, החרף ובקי שלם ורב תבונות מר הלל פרלמן נ"י", שלמד בחברותא

אחר מאשר הלל פרלמן, המוזכר באגרות הרב פעמיים.

הפעם הראשונה בה מוזכר פרלמן באגרות הרב היא באגרת שמוענה לפרלמן עצמו. באגרת זו מכנה הרב קוק את פרלמן כ"ידידי החביב, החתן, הרב, החרף ובקי שלם ורב תבונות מר הלל פרלמן נ"י". הפעם השנייה בה מזכיר הרב קוק את פרלמן היא באגרת שנשלחה לרב מאיר בר אילן בארצות הברית. גם באגרת זו מכנה הרב קוק את פרלמן בתיאורים זהים.

כינויי הכבוד בהם כינה הרב קוק את פרלמן משכו את עיניהם של תלמידיו, שכן הם התאימו ביותר לאופיו של רבם. אך יתרה מזו, העובדה שפרלמן עצמו נעלם ברבות השנים, רק חיזקה אצלם את ההשערה שרבם הוא בעצם הלל פרלמן. פרופסור רוזנברג ופרופסור דוד הנסל, נכדו של הפילוסוף לוינס, סמכו כל כך על זיהוי זה עד שקראו לילדיהם 'הלל' על פיו.

מופעי רחוב

אך למרות כל זאת, זיהוי של שושני כפרלמן איננו ודאי, בעיקר בגלל דברים אותם כתב ויזל באוטוביוגרפיה שלו על שושני. בספר מגלה

עם הרבי מלובביץ' בצרפת והמשיך להתכתב אתו לאורך השנים ושהותיר את האדמו"ר מסאטמר משתומם לאחר מפגש ביניהם?

אפילו בקרב תלמידיו אין הסכמה לגבי זהותו האמיתית. במשך שנים ארוכות ניסו רבים לחשוף את זהותו האמיתית, בתקווה שזו תפתור את שאר החידות שהיו בו, אך זיהוי מוחלט אין, רק השערות.

ההשערה המבוססת ביותר, כנראה, היא זו הגורסת שמר שושני היה למעשה הלל פרלמן. התאוריה הזו מתבססת על דברים שאמר שושני עצמו לאלי ויזל. על פי עדותו של ויזל, שושני כינה את הרב קוק "רבי", ודיבר עליו שוב ושוב. פרופסור רוזנברג מעיד שמר שושני אמר לו מפורשות שהוא למד אצל הרב קוק. "פעם ראיתי אצלו מכתב שקיבל מהרב קוק ז"ל, שפנה אליו כאל 'רבי אלופי ומידעני' כתב ויזל בהספד שהתפרסם בעיתון ידיעות אחרונות בשנת 1968.

עדויות אלו הובילו את תלמידיו של שושני לחיפוש אחר תלמיד של הרב קוק שיתאים לתיאור של רבם. אחרי חיפוש ארוך באגרותיו של הרב קוק, הגיעו למסקנה שרבם הוא לא

מר שושני

ידועים לנו. עוד קודם מלחמת העולם הראשונה עלה פרלמן לארץ. בתחילה הוא השתכן בירושלים בשכונת מאה שערים ולמד בשיבתו של הרב מנחם שלמה ראב. לאחר מכן עבר ליפו שם למד בשיבתו של הרב קוק. בזמן מלחמת העולם הראשונה שהה הרב קוק בשווייץ, ללא יכולת לחזור ארצה. באמצע המלחמה, בשנת 1915, כתב לו פרלמן שעליו לעזוב את הארץ ולהגר לארצות הברית. לאחר שהגיע לארצות הברית שלח פרלמן אגרת נוספת לרב קוק, בה הוא מציין שהוא "סובל מעניות במקום מושבו החדש". בעקבות איגרת זו נולדה האיגרת אותה שלח הרב קוק לרב בר אילן. את כל זה עשה פרלמן כשהוא משתמש עדיין בשמו המקורי.

מרגע שהשתקע פרלמן בארצות הברית, חייו הפכו לחידה. החל משנת 1915, אז שלח את האיגרת למורו ורבו הרב קוק, נעלמו עקבותיו. במהלך השנים צצו להן שלוש גרסאות הסותרות זו לזו, המנסות להסביר היכן שהה במהלך העשור השלישי של המאה הקודמת.

מתוך כל הגרסאות, המהימנה ביותר היא זו שמשאירה אותו במשך כל אותו עשור בארצות הברית. ישנן ראיות רבות שגורסות שמר שושני שהה בארצות הברית בכל אותן שנים, וככל הנראה, השתמש בשמו המקורי - הלל פרלמן. במהלך שנותיו בארצות הברית, כך טוענים החוקרים, עסק פרלמן במסחר במניות, ורשם הצלחות גדולות. אך בשנת 1929 התרחש בארצות הברית אחד מהאירועים שעיצבו את המאה הקודמת - קריסת הכלכלה האמריקאית. פרלמן נפגע גם כן מהקריסה, ומאז לא הצליח להשתקם כלכלית.

חברות עם הרבי ושיחה עם המופתי

אחרי הקריסה הכלכלית פרלמן עוזב את ארצות הברית, וגם את שמו המקורי. החל מאותה שנה, לדעת כל החוקרים, הלל פרלמן חדל מלהתקיים, ובמקומו הופיע רק מר שושני. שושני נדד ממקום למקום כאשר כיום ידוע לנו שהוא שהה פרק זמן כלשהו בעיר אוראן ובערים נוספות במגרב. בימים שלפני פריצת מלחמת העולם השנייה גר שושני בצרפת, שם שהה גם בימי השואה עצמה. באותם ימים עסק שושני כמלמד פרטי. מי ששכר את שירותיו הייתה משפחת זילברשטרום. בשלב מסוים, מר שושני אף עבר להתגורר עם משפחת זילברשטרום. שושני לימד את הבן הגדול במשפחה, אהרן מרדכי זילברשטרום.

"במשך כשנה לימד אותי גמרא עם תוספות

כתב מעולם את חידושי בצורה מסודרת, הפך לאחת מהדמויות המשפיעות ביותר על העולם היהודי במאה הקודמת?

אם שושני הוא אכן הלל פרלמן, חלקים מקורות חייו המוקדמים מתחילים להתבהר. פרלמן נולד למשפחה דלת אמצעים, כנראה בברסק, לקראת סוף המאה התשע-עשרה. עוד בהיותו ילד צעיר התבלט פרלמן כבעל זיכרון פנומנלי. בגלל העוני הגדול של משפחתו, החליטו הוריו להשתמש בכישוריו של הילד כדי להכניס קצת כסף למשפחה. באותם הימים הופעות רחוב של ילדים מיוחדים לא היו מחזה נדיר במיוחד, והוריו ערכו מופעים בהם הראה פרלמן הצעיר את יכולתו תמורת כספם של עוברי אורח. לא מעט חוקרים מעריכים שהופעות אלו הן שגרמו לשושני לאמץ את אורח החיים המסתורי שלו.

אך למרות הטראומה שאולי נחקקה בנפשו של פרלמן הצעיר בעקבות אותם מופעים, סיפור שינוי שמו למר שושני הוא כנראה מורכב הרבה יותר. רבים מעריכים שאירוע נוסף, ואולי אף סדרת אירועים, הם אלה שהובילו את פרלמן לנטוש את שמו.

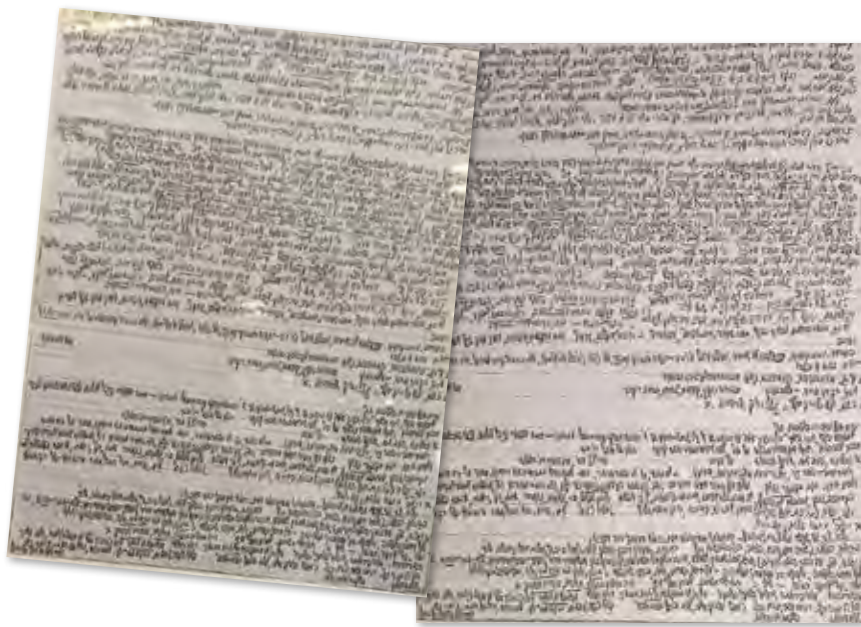
חייו של פרלמן עד הגעתו לארצות הברית

ויזל ששמו של שושני למעשה היה מרדכי רוזנבאום. זיהוי זה זכה לאורך השנים בשני חיזוקים משמעותיים. הראשון היה למעשה תעודת הזהות אותה נשא עליו שושני. על פי התעודה שמו של שושני היה למעשה מרדכי בן שושן, יליד מרוקו. החיזוק השני לזיהוי זה היה תרגום של משפחתו של מרדכי רוזנבאום. פירוש המילה רוזנבאום בעברית הוא עץ שושנים. הדרך מכאן לכינוי שושני הייתה קצרה ביותר.

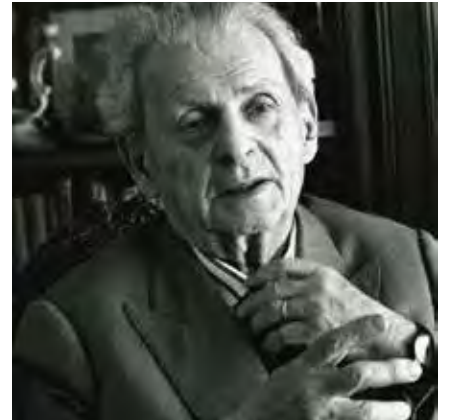
אך למרות הרמזים העבים לכך שחכם שושני הוא למעשה מרדכי רוזנבאום, נותר זיהוי זה להלל פרלמן כזיהוי המרכזי. בעיקר בגלל זיהוי של אחיינו של הלל פרלמן, הרב מאיר מינץ, שזיהה את שושני כדודו, למרות שכנראה כלל לא ראה אותו. גם מבטאו של שושני הסגיר את העובדה שנולד במזרח אירופה, כך שכנראה את תעודת הזהות קנה מיהודי בשם זה בזמן שהותו במרוקו.

זיהוי של שושני כפרלמן פתר אמנם שאלה אחת אודותיו, אך הציף עוד שאלות שונות ללא פתרון. מה גרם לפרלמן לשנות את שמו? ובעיקר, כיצד אדם אלמוני, נווד שנודד ממקום למקום, בעל מראה חיצוני של קבצן ושלא

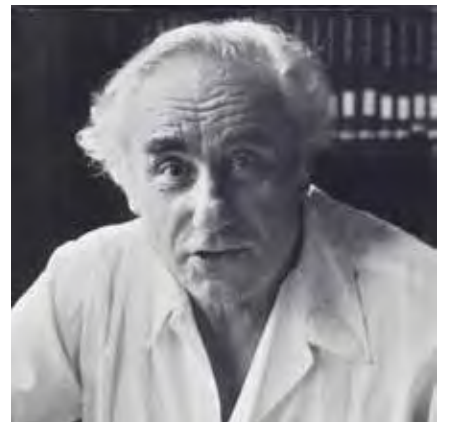

אלי ויזל (מתוך ויקיפדיה)

עמנואל לוינס (מתוך ויקיפדיה)

צבי בכרך (מתוך ויקיפדיה)

מתוך כתביו

מה שתרצו'. הוא היה נראה מוזנח לחלוטין, כמו קבצן. חשבנו שזה סתם תימהוני, אבל הרי אי אפשר לגרש אדם כזה" העיד פרופסור צבי בכרך, שהיה גר בקיבוץ באותם ימים, "אז נתנו לו איזה צריך מעץ ולאחר זמן מה אמרנו: 'בואו נשמע מה יש לו ללמד'. הוא נתן שיעור בגמרא, תוך שהוא מתקן שגיאת דפוס של פירוש התוספות, והכל בעל פה. זה היה כל כך מרשים, שהחלטנו שניתן לו מקום בתוכנו". אחרי שעזב שושני את בארות יצחק עבר להתגורר בעוד מספר קיבוצים ולאחר מכן חזר לצרפת.

בשנים אלה אסף סביבו עוד כמה מבכירי תלמידיו, ביניהם פרופסור אנדרה נהר, עמנואל לוינס, הרב מניטו וואלי ויזל. כל החבורה השתתפה בשיעור קבוע אותו העביר חכם שושני בספר "נפש החיים". ויזל אף הפך לאחד ממקורביו הגדולים ביותר ואף למד עם מר שושני בחברותא. באחת הפעמים, כך סיפר ויזל, יצא שושני לשיחת טלפון. הוא השאיר בחדר את תיקו האישי, שליווה אותו שנים ארוכות. התיק כבר הפך לבלוי ומרופט לאורך השנים. ויזל סיפר שבאותה פעם נפתח פתאום תיקו של שושני, ובתוכו היו סכומי כסף גדולים, וכן לא מעט כלי זהב. ויזל העיד שסגר את התיק ולא דיבר על כך מעולם עם רבו.

לאחר שנותרו בצרפת, עבר שושני בשנת 1957 לדרום אמריקה, שם השתכן באורוגוואי ונודע בקהילה היהודית כגדול שבגדולים. לראשונה אנו חושפים כאן דברים שאמר שושני עצמו, במהלך לימוד בחברותא עם יששכר דוב קון. בשיחה שערכנו עם בנו של קון, ריקרדו, המתגורר באורוגוואי, הוא מספר לנו דברים שיכולים לשפוך אור על סיבת הגעתו של שושני למדינה הקטנה.

"אבא שלי סיפר שתמיד הטרידה את הקהילה השאלה מה אדם גדול כמו שושני עושה באורוגוואי. הוא הרי היה יכול לגור בכל מקום אחר" מספר לנו קון. "פעם אחת, כשאבא למד בחברותא עם שושני הוא שאל אותו את זה, ושושני ענה לו 'אני באורוגוואי כי זה המקום הכי בטוח מבחינתי בעולם'". כנראה שהבעיות שרדפו את שושני לאורך חייו לא הניחו לו והובילו אותו לגור באורוגוואי.

אך כל זה עדיין לא מספיק כדי להביא לנו תמונה מלאה של אישיותו. שושני לא כתב ספרים, ולא הותיר תיעוד של תורתו, מלבד

השאלה כיצד הצליח שושני להתחמק מהשלטונות במשך שנתיים שלמות נותרה בלתי פתורה. למרות זאת, כנראה שתרמה לכך חזונו החיצוני. כל העדויות על שושני מספרות על אדם שהיה לבוש בגדים קרועים ובאופן כללי היה נראה קבצן.

על אף היותו אחד מהאנשים החכמים ביותר בדור הקודם, מראהו החיצוני הוביל לכך שרוב רובם של האנשים שמרו מרחק ממנו. יחד עם זאת, הפך חכם שושני במהלך השנים לדמות משמעותית ביותר בחייהן של קהילות רבות, ובעיקר אצל הוגי דעות מרכזיים.

לאחר השואה חזר שושני לפריז, שם פגש לראשונה את הרבי מלובקין. "עד כמה שאני זוכר, הסתגרו השניים לפחות פעם אחת בספרייה או באולם ששימש אז בית מדרש, וכמדומני שבעת הפגישה העומדים מחוץ לחדר שמעו מבפנים קולות רמים. לא ידוע לי אם הפגישה הייתה יזומה על ידי אחד מהם או בהשגחה פרטית" סיפר שנים אחר כך הרב זילברשטרום.

במהלך השנים שלאחר המלחמה התחיל מר שושני לאסוף סביבו תלמידים רבים, שנמשכו אחר הידע העצום שלו בתורה, בפילוסופיה ובמתמטיקה. אחד מאותם תלמידים, שיהפוך ברבות השנים לאחד מהבולטים שבהם, היה הפילוסוף הצרפתי-יהודי עמנואל לוינס שלאחר הפגישה הראשונה ביניהם אמר "אני יודע מה האיש הזה יודע, אבל כל מה שאני יודע - הוא יודע". לוינס העריך את שושני עד סוף ימיו, ולא פעם העיד על חכמתו האדירה. "כשהיה מלמד לא היה מונח ספר לפניו. הוא ידע הכל בעל פה, וכשהייתי מפענח בקושי את האותיות הקטנות בתוספות, הוא היה מפסיק אותי: 'אתה שם, בסוף השורה דיגלת על מילה'" סיפר לוינס. "היה למר שושני כוח דיאלקטי בלתי רגיל: כמות המושגים שהיה מסוגל לתפוס ולהרכיב בבת אחת הייתה משאירה רושם של פראות, בתגליותיה הבלתי צפויות". לוינס המשיך ללמוד אצל מר שושני עד שנעלם. אחר כך התברר ששושני פשוט עלה שוב לארץ, והתיישב בקיבוץ בארות יצחק.

חבורת "נפש החיים"

"יום אחד מופיע אדם שאף אחד לא הכיר ואומר: 'תנו לי חדר ואוכל, ואני אלמד אתכם

ומפרשים, והרבה לשוחח עמי בשעות אחר הצהריים כל אימת שרצה בכך", סיפר לימים הרב זילברשטרום שהיה בין מקימי "רשת אהלי יוסף יצחק" בארץ.

כל העדויות מספרות סיפור דומה, אך לגבי מועד התרחשות האירועים - ישנה מחלוקת. בשנת 1940 נכבשה צרפת לאחר מערכה לא ארוכה במיוחד. באותם ימים, כאמור, שהה שושני בפריז והוא נעצר. לפי הגרסה האמינה והמקובלת יותר, שושני נעצר בשנת 1942 כי לא החזיק ברשותו מסמכים, ובנוסף לכך - הוא היה נימול. החשד המיידי של אנשי הגסטאפו היה שמר שושני הינו יהודי. שושני טען לעומת זאת שהוא מוסלמי, ולא יהודי. הקצינים הנאצים החליטו לבדוק את העניין לעומק וזימנו את המופתי של צרפת, כדי שיבחן את העציר. חמש שעות ארכה השיחה בין השניים ובסופה הכריז המופתי שמדובר ב"קדוש מוסלמי ולא באדם יהודי".

הזדרזו להרשם!
מקומות אחרונים

טוב ועוד פלוס מארגנים

שבת ול"ג בעומר

במלון קרלטון בנהריה

פנסיון מלא מיום שישי עד יום ראשון ל"ג בעומר
12-14/05/2017 ט"ז - י"ח אייר 3 ימים 21 לילות.

בריכה פתוחה בהפרדה

בשר ועוף גלאט
משגיח צמוד

במלון **הילולא מרכזית** לתנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי
עם הזמרים והפייטנים בהופעות ענק

**פעילות
לילדים**

פעלולן (קוסם)

ממתקים

מועדון ילדים

משחקי חברה

ד"ר מולקולה

שמעון אילון

אמיל זוריהן

בנימין בוזגלו

להקת שפתיים

הדלקת נרות
בערב ההילולא
במלון בשעת רצון
לכבוד התנא
האלוקי

ותזמורת אנדלוסית מורחבת

• למעוניינים נסיעה למירון **ליל לג בעומר** וחזרה (במוצ"ש) • ונסיעה שניה ביום ראשון בבוקר ל"ג בעומר

המחיר 1790 ₪ לזוג (אפשרות לתשלומים) (לילדים מחיר מיוחד)

להרשמה 055-999-3355 ת.ד 445 ב"ב

זמרת לנשים
בהרקה
שירה והפרשת
חלה

הרבי והם השיבו בחיוב לשאלתו. הרב קליין סיפר ששושני הגיד את ראשו בשלילה. "אתם רואים אותו, אבל אינכם מכירים אותו" אמר להם. לפי עדותו של הרב קליין, שושני ביקש מהשניים שהרבי ישלח לו טלית וש"ס. "כשחזרנו לנוי יורק, דיווחנו על כך לרבי והרבי הורה שנמלא את בקשתו. לאחר זמן נודע לי שלאחר פטירתו קברו אותו באותה טלית ששלחנו בהוראת הרבי" סיפר הרב קליין.

מר שושני, כאמור, לא השאיר כתבים מסודרים אחריו. את כל שיעוריו העביר בעל-פה, ומעולם לא ערך את שיעוריו לספר. לעומת זאת, השאיר שושני מספר מחברות, כתובות בכתב ידו, הכמעט בלתי ניתן להבנה. כמה מהן השתמרו עד היום אצל פרופסור רוזנברג. בראיון שנתן לפני עשר שנים לעיתונאים יואב שורק ואורי פז, ביקשו הצמד מהפרופסור תמונה של מורו הדגול. אך במקום זאת הציג להם רוזנברג משהו גדול בהרבה, תמונות סרוקות של המחברת שנכתבה בכתב ידו של שושני. כשרוזנברג ניסה לצלם את המחברת, הסורק הפסיק לעבוד. "תכתוב", הוא אמר לשורק, "שפרופסור רוזנברג, הרציונליסט המושבע, בזה הוא מיסטיקן".

אך אם חייו היו מלאים בחידה, גם מותו היה רצוף מסתורין. מר שושני נפטר בעיר דורסאנו שבאורוגוואי לאחר שלקה בהתקף לב במהלך סמינר לחניכי בני עקיבא ולמורים דתיים. התאריך היה כ"ו טבת תשכ"ח. לאחר פטירתו נמצא באחד מבגדיו פתק שבו נכתב שמו של אדם שהתגורר בשווייץ שלכאורה ידע את שמו האמיתי של שושני, ומספר הטלפון שלו. כאשר התקשרו למספר, התברר שאותו אדם נפטר עשרים וארבע שעות קודם לכן. הסוד הגדול כל כך עליו שמר שושני ירד אתו לקבר.

מתיישב עם הפשט כי הם לא שלטו בשפה, הרי חז"ל שלטו טוב מאוד בשפה העברית. הם דיברו אותה על בסיס יום-יומי".

תורת הקבלה השפיע רבות על לימודו האישי, אבל את תלמידיו הוא לימד קבלה?

"לרוב לא. הוא נתן לנו את הכלים והעקרונות להבין את הקבלה החז"לית, אבל את הרעיונות עצמם הוא לא העביר. באופן כללי השיעורים שלו ניתנו ברמתם של התלמידים, ולהעביר נושאים קבליים בשיעור זה לא בהכרח מתאים לחלק לא קטן מהאנשים, גם כאלה שלמדו אצלו".

אולי היותו מקובל גרמה לשושני לשמור על זהותו בסודיות מוחלטת, עד כדי כך שהוא סירב לעלות לתורה כדי שלא יקראו לו בשמו המקורי. מה שבטוח, עד היום ישנן לא מעט אגדות אודותיו ושנותיו בדרום אמריקה, כשהמעניינת שבהן היא קשריו עם הרבי מלובביץ'.

מהשמיים מסתירים

על פי סיפורו של מזכירו של הרבי, הרב בנימין קליין, פגש המזכיר את מר שושני בזמן ביקור באורוגוואי. הקשר בין הרבי לחכם שושני היה ידוע אצל המקורבים, והמזכיר היה מרותק מאישיותו המסתורית של שושני.

"באחת הנסיעות שלי לאורוגוואי עם חבר לשליחות, שמענו שיש אדם בשם פרופסור שושני שהכיר את הרבי עוד מאירופה", סיפר הרב קליין. "חיפשנו אותו במשך זמן ולבסוף מצאנו אותו יושב באחד מבתי הכנסת. הוא היה לבוש בגדים ישנים מאוד, ובכלל היה נראה מוזנח. כשפגשנו אותו, סיפרנו לו שאנו חסידים חב"ד".

שושני שאל את השניים האם הם מכירים את

מחברותיו, ששני דפים מתוכם מוצגים לכם כאן לראשונה, באדיבותו הרבה של קן. אם כן, מה הייתה תורתו שהפכה אותו לקונצנזוס גדול כל כך, שגדולי עולם כל כך העריכו אותו?

את שאלה זו עוזר לנו פרופ' שלום רוזנברג לפתור. רוזנברג הצטרף למעגל תלמידיו של שושני בהמלך שנותיו בדרום אמריקה, והפך ברבות השנים לאחר מהתלמידים המזוהים ביותר של החכם המסתורי. יתרה מזאת, רוזנברג ליווה את מר שושני בכל שנותיו האחרונות ואף היה לידו בשעת פטירתו בשנת 1968.

"שושני היה מקובל" הוא אומר לי בשיחה שערכתי איתו שעות ספורות לפני יום העצמאות. "חלק ניכר מלימודו היה בקבלה או מושפע ממנה. רעיונות רבים שלו, מגיעים מתוך עולם הקבלה" הוא אומר.

אבל מה היה מיוחד בגישתו שלו?

"הוא הגיע בתפיסה אחרת למקובלים של ימינו. שושני האמין שאגדות חז"ל נכתבו כולם ע"פ הקבלה, ונכתבו בשפה קבלית, אבל לא כזאת שהמקובלים בדורות האחרונים מדברים".

כלומר, לפי שיטתו של שושני, בשביל להבין את אגדות חז"ל כמו שצריך, אנחנו צריכים להבין את השפה הקבלית של חז"ל?

"בהחלט. ולכן הוא גם מחה נגד אלה שלא מוכנים לקבל הסברים עמוקים יותר מהפשט הברור. אני עד היום זוכר את הדברים שהוא אמר כנגד האבן עזרא על המדרש ש'וה' בירך את אברהם בכל- בת הייתה לאברהם ובכל שמה'. האבן עזרא אומר שם שחז"ל טעו בעברית, כי 'בכל' הוא שם פרטי- הפסוק היה צריך להיכתב 'וה' בירך את אברהם בבכל', כמו שכללי העברית דורשים. הוא אמר שזה אירוני להגיד שחז"ל נתנו הסבר עמוק שלא

השכנה מתעניינת ביהדות?? שלחו אותה ל **ראשיהודי** אימייל: ry@neto.net.il • 02-6791122

מחפשים מקום שיש בו הכל?

חפשו ביוטיוב "מקום עם נשמה יתרה"

לדלי האל רבי שפע
בשעת ההלכה
לסוף עולמו

מלחמה

מדרשת הגולן מזמינה את הציבור בערב ל"ג בעומר
לסוף שבוע של עיון והגות בנושא

הפשט שבסוד לימוד קיומי באתר הסוד

שבת פרשת אמור,
ט"ו-י"ז באייר, 11-13.5.17

תורות, סיפורים וניגונים עם:
הרב דוב זינגר | ד"ר שפרה אסולין
הרב איתמר אלדר | הרב ד"ר יהודה יפרח
תיאטרון הבטלרס

פתיחה - ליל יום ה', ט"ו באייר, 11.5.17
תיאטרון הבטלרס - הסוד שבסיפור הפשוט

להזמנות: 04-6678888 | למסרונים: 052-8109716
מדרשת הגולן חספין | mhg.rgl.org.il | mhg@mhg.org.il

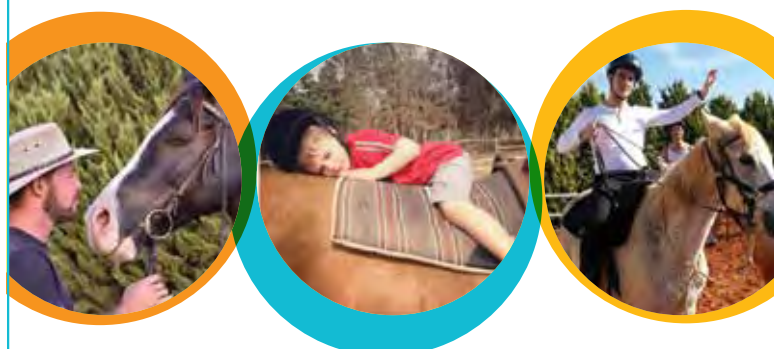

בואו לרכב על ההצלחה

**הקורס שזכה להצלחה רבה
רכיבה טיפולית בסוסים**

עבודה מבוקשת עם שכר גבוה
למסיימים.

עכשיו בחוות היי-דה במושב חמד,
קורס הכשרת מדריכי רכיבה
טיפולית במיוחד למגזר הדתי
גברים/נשים בנפרד

רח' הזית 76 מושב חמד
לפרטים: 052-6969414

לא רק ההלכה

פרדוקס גדול, לכאורה, מתנוסס בפתח פרשתנו: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אֱלֹהֵיכֶם". איך יכולים אנחנו בני התמותה, שיסודנו מעפר וסופנו לעפר, להיות כאלוקים? מה פירושו של דבר, להיות קדושים כי ה' קדוש?

אולי נתחיל ונשאל מה פירושו של דבר להיות קדושים. חז"ל, במדרש ההלכה ספרא, הבינו את הציווי להיות קדושים כציווי להיות "פרושים", כלומר נבדלים, נמנעים, מתאפקים. רש"י, בפירושו לפסוקנו, נתן לכך פרשנות מצמצמת: לפרוש מן העריות. אולם הרמב"ן, חולק עליו, וגורס כי הכוונה היא למתינות ואיפוק בכל תחומי החיים. חז"ל, במדרש ההלכה ספרא, מוסיפים ומבארים את המשך הפסוק, "כי קדוש אני ה' אלוהיכם", כך: "אם מקדשים אתם [את] עצמכם, מעלה אני עליכם כאילו קדשתם אותי".

הרעיון כאן הוא שהיהודים נעשים עדי ה' על ידי כך שהם פרושים ונבדלים בהתנהגותם. כשם שאלוקים עומד מחוץ לעולם הטבע, אף שהוא פועל בתוכו, כך גם בני ישראל: אמנם חיים בתוך העולם, אבל שומרים מרחק ממנו. הם נדרשים למשמעת עצמית. להיות קדוש פירושו להראות שיש לנו נשמה ולא רק גוף.

הרמב"ן קידם רעיון זה בצעד נוסף. דבריו בפירושו לפסוקנו מאלפים:

והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הִבְיָאָה אִישׁ בַּאֲשֶׁתוֹ וְאָכִילָת הַבָּשָׂר וְהִיין. אם כן, ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשיו הִרְבוּת, ולהיות "בְּסִבְאֵי יַיִן בְּזִלְלֵי בָשָׂר לְמוֹ", וידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר איסור זה בתורה – והנה יהיה נבל ברשות התורה. לפיכך בא הכתוב, אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה בדבר כללי שנהיה פְּרוּשִׁים מן המותרות.

הרמב"ן ממשיך ומסביר כי "זה דרך התורה: לפרוט ולכלול בכיוצא בזה", כלומר לתת דוגמאות, ואחריהן להציב את הכלל. וכך, בתחום המידות, התורה אוסרת במפורש דרכי התנהגות מסוימות, כגון גנבה, גזל והונאה, אך מעמידה גם הוראות כלליות כגון הכלל "וְעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטֹּב", שמשמעותו היא, בין היתר, שיש לנהוג

משוכנעים שלחיים המוסריים והרוחניים יש ממד שאי אפשר ללכודו בפלצור הדין הנקוב. ממד זה אי אפשר ללמוד מספר חוקים אלא רק מן הניסיון ומדוגמאות חיות.

על רבי עקיבא מספרת הברייתא שנהג לעקוב אחר רבי יהושע בכל אשר הלך כדי ללמוד מהתנהגותו. ר' לייב שרה'ס, מגדולי החסידות, נהג לומר שהוא נוסע למגיד ממזריטש לא כדי ללמוד ממנו הלכות ופירושים אלא כדי לראות איך הוא קושר את שרוכי נעליו. האמורא רבא מלין על ה"טיפשים" שעומדים בפני ספר תורה אך לא בפני אדם גדול: חכם גדול הוא ספר תורה מהלך. יש ספרי לימוד – ויש אנשי לימוד. את המידות הטובות אנו לומדים ממצאת אנשים בעלי מידות טובות ומהתבוננות במעשיהם.

ההלכה איננה כל היהדות. הרי התורה עצמה כוללת לא רק מצוות אלא גם סיפורים, וספרות חז"ל מערבת הלכה ואגדה. חכמי ימי הביניים כתבו פירושים וספרי הלכה לצד ספרות מוסר. כך גם במאות ה־18 וה־19, שהעמידו את החסידות ותנועת המוסר.

להיות קדושים, ללכת בדרכי ה', פירושו לעבור תהליך ממושך של עיצוב האופי ושל צמיחה מוסרית. במובן זה, האתיקה דומה לאמנות. סונטה, למשל, נכתבת על פי כללים, אך אין די בשמירה על הכללים הללו כדי לכתוב סונטה ברמת הסונטות של שייקספיר. כך גם בתחום המנהיגות. יש כללים בסיסיים אחדים, אך מעבר להם המנהיגים שונים זה מזה בכל. הדרך הטובה ביותר ללמוד על מנהיגות היא להתבונן במנהיגים ולראות איך התנהגו. ההלכה משרטטת לחיים היהודיים מסגרת – ובתוך המסגרת הזו מתקיים החיפוש אחר החכמה המוסרית. ההלכה היא תנאי הכרחי אך בלתי מספיק לחיים ערכיים. לכן כוללת המשנה גם את מסכת אבות, ולכן כלל הרמב"ם ב"משנה תורה" שלו את הלכות דעות.

הפילוסוף לודוויג ויטגנשטיין כתב פעם: "בקרב היהודים, 'גאונות' נמצאת רק אצל האדם הקדוש". הציווי להיות קדושים הוא קריאתו של ה' לנו להיעשות אנשים מסוג שונה. זהו, לדעת הרמב"ן, האתגר שמציבות בפנינו המילים הפשוטות "קדושים תהיו".

לפנים משורת הדין ולמען ההגנות והשוויון לוותר לפעמים על מיצוי מלוא הזכויות המשפטיות.

הרמב"ם הגיע לרעיון דומה – אמנם דרך מקור אחר: "יִקְיָמָה ה' לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ כְּאִשְׁרֵי נִשְׁבַּע לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ בְּדִרְכָיו". מפסוק זה לומד הרמב"ם שנצטוונו לפתח תכונות אופי מסוימות שהן תכונותיו של אלוהים: "מה הוא נקרא חנון, אף אתה היה חנון; מה הוא נקרא רחום, אף אתה היה רחום; מה הוא נקרא קדוש, אף אתה היה קדוש". התורה מתעניינת לא רק בהתנהגות אלא גם באופי; חשוב לה לא רק מה נעשה אלא גם איזה מין בני אדם נהיה.

זהו עניין יסודי. בלשון טכנית, הרמב"ם והרמב"ן שוללים רדוקציוניזם ופוזיטיביזם הלכתיים. רדוקציוניזם הלכתי הוא התפיסה שהיהדות כולה היא ההלכה: המחשבה שאם נשמענו להוראות ה'שולחן ערוך' לכל תגיהן ודקדוקיהן עשינו את כל הנדרש מאתנו, כי חוץ מזה אין כלום. הפוזיטיביזם ההלכתי הוא התפיסה שלפיה ההלכה היא מערכת סגורה, מספיקה לעצמה, שאינה מיוסדת על שום עיקרון חיצוני לבד מעצם הציות לדבר האלוהים; אין לה מטרות נוספות, אין לה יעדים עליונים, היא אינה משרתת דבר – לפחות לא ככל שבכוחנו לדעת.

הרמב"ם והרמב"ן אינם גורסים כן. לדעתם יש עניינים בעלי חשיבות דתית עצומה שאינם נמצאים בטווח השגתה של החקיקה ההיסקית. אפשר להיות שומר שררות למהדרין, אומר הרמב"ן, ובכל זאת להיות גרגרן או שיכור כרוני. אפשר לדבוק בדיני העריות ובהלכות טהרת המשפחה ולשמור על נאמנות מוחלטת לרעה, ועדיין להיות שטוף זימה. לאנשים אלה קורא הרמב"ן נבלים ברשות התורה. אנשים גסים, דורסניים, אנוכיים, האומרים בהיתממות או אפילו בתמימות שאין דופי בהתנהגותם כי הם שומרים על ההלכה בקפדנות. ברוח דומה, הרמב"ם דואג להפריך את התפיסה שאפשר להיות יהודי שומר מצוות ועם זה יהיה, חסר רגישות, חסר טקט או נוח לכעוס. אנשים כאלה, סבורים הרמב"ם והרמב"ן, כושלים בהכנת מהותה הבסיסית של היהדות.

ההלכה עצמה מכוונת אל דבר־מה שמעבר להלכה. הרמב"ן לומד זאת מהציווי "קדושים תהיו", ואילו הרמב"ם מהביטוי "והלכת בדרכיו"; אך שניהם

סטייה כזו יוצרת מיד אי התאמה בין המפה למציאות, וחוסר הדיוק אמור להדליק נורה אדומה אצל האדם ולסמן לו שעליו ליישר את עצמו על פי המפה. כשהאדם אינו נענה לקריאה זו, במקום ליישר את עצמו הוא מסביר לעצמו מדוע בעצם אין כאן חוסר התאמה, למה מה שהוא עשה בעצם כן נכון וצודק ואיך הכל בכלל מסתדר ומתאים ואין כל בעיה. בהתחלה חוסר הדיוק איננו חמור, אולם טעות אחת גוררת אחריה טעויות נוספות.

לעומת זאת, כאשר אדם דבוק באמת, הוא זוכה להתעלות יותר ויותר בדרך האמת עד שהוא זוכה להיות "איש גדול". וכפי שביאר את הדברים רבי פנחס מקוריץ שם על פי המדרש, שאדם המשתדל לדבוק באמת, זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת בהשגת האמת: "יעשה אדם עצמו צדיק לדבר אמת, מוסיף לו מלאך שמתנהג עמו כדרך הצדיקים ומדבר אמת" (תנא דבי אליהו זוטא, ג).

ה'. מדוע קשה לאדם לשמור את עצמו מן השקר? וכיצד האמת הופכת את האדם לאדם גדול?

נקדים משל: אדם נעזר במפה על מנת להגיע ליעד מסוים. לפתע הוא מזהה חוסר התאמה בין המפה ובין הדרך בה הוא מצוי. חוסר התאמה כזה עלול להצביע על טעות בניווט, אולם לאדם יש נטייה 'לעגל פינות' ולהתאים את המפה למציאות שהוא רואה. הוא יוכל להסביר שזהו כביש חדש שלא מסומן, או שהמפה קצת לא מדויקת. אולם טעות אחת גוררת אחריה טעויות נוספות. ככל שהוא יתמיד בהסתמכות על טעותו, כך יגדל חוסר ההתאמה בין המפה למציאות, והתירוצים שהוא יאלץ להנפיק לעצמו יהיו מופרכים יותר ויותר.

האמת בכללותה משולה למפת העולם. המפה הזו כוללת את הגדרות הטוב והרע, סדרי העדיפויות והחשיבות, הערכים, המותר והאסור, ועוד. לפעמים, ולא דווקא מתוך בחירה רעה, האדם טועה בדרך, וסוטה מהמסלול שמתווה המפה.

הבעל שם טוב אומר...

הרב שמואל טל ראש ישיבת תורת החיים

לנווט עם חכת האמת

בשם הבעל שם טוב שאמר להנלווים אליו: בניי, אין אתם צריכים יותר, רק לשמור עצמכם מאד מן השקר, ובזה תהיו לאנשים גדולים.

(מדרש פנחס לר' פנחס מקוריץ, כו ב)

הבעל שם טוב הקדוש העמיד את האמת כבסיס לכל בניינו הרוחני של האדם. מכיוון ש"ה' אלקים אמת", הרי שהליכה אחר האמת מהווה גם הליכה אחר רצון

רשות השירות
הלאומי-אזרחי
سلطة الخدمة الوطنية-مدنية
Authority for National-Civic Service

לפח

טקס מצטייני השירות הלאומי-אזרחי במשכן נשיא המדינה

יתקיים אי"ה לראשונה ביום ראשון, י"ח אייר ה'תשע"ז
(14/05/17)

האירוע במעמד:

נשיא המדינה

מר ראובן (רובי) ריבלין

שר החקלאות והממונה על השירות הלאומי-אזרחי
ח"כ אורי אריאל

מנכ"ל רשות השירות הלאומי-אזרחי
שר-שלום גרבי

ח"כים, יו"רי ומנכ"לי הגופים המוכרים בשירות הלאומי ואישי ציבור

**טקס מצטייני השירות הלאומי-אזרחי במשכן
נשיא המדינה, הינו חלק מאירועי שבוע ההצדעה
למתנדבי השירות הלאומי-אזרחי, ביניהם:**

יום ד', כ"א אייר (17.5)
יום עיון לרכזים ולגופים מעפילים מהמגזר
החרדי

פוטנציאל וחסימי תעסוקה במגזר החרדי
המגזר החרדי- מגמות וכיוונים
ירושלים

יום ה', כ"ב אייר (18.5)
אירוע הכשרת רכזות וגופים מפעילים
הרצאות העשרה בנושא זכויות
חשיפה לתכניות המשך לנוער מנותק
ולנערות במצוקה
ירושלים

יום ב', י"ט אייר (15.5)
כנס גופים מפעילים במגזר המיעוטים
הרצאות בנושא:

יציאה מאזורי הנוחות להצלחה
התנדבות ככלי לשינוי ולהגברת מוטיבציה
בקרב החברה הערבית והדרוזית
עכו

יום ג' כ' אייר (16.5)
יריד תעסוקה ולימודים לאוכלוסיות מיוחדות
מגוון דוכנים לרישום ומידע על מוסדות
השכלה ומעסיקים
בית יהושע

לפרטים נוספים: ncs.gov.il | להרשמה: sherutleumi@ncs.gov.il

השירות הלאומי-אזרחי: הזדקק שלי אתרוך לחברה

ב"ה

היריד עולה למירון

יריד ספרי החסידות של י"ט כסלו - בל"ג בעומר

1000
מטר

אלפי ספרי חסידות
החל מ-20 ש"ח לספר

משלוחים
עד הבית!

הילד מסובב אותך?!

סדנאות מפתיעות בנהר דעה לבית ולמשפחה

"מבצר של מים"

ימין מקרבת ושמאל דוחה
סדנא ללימוד מעשי של מחול החינוך
דן ושוביה לוינזון | ימי רביעי בערב |
לגברים ונשים (בהפרדה מלאה)
החל מיום רביעי י"ג אייר

"אבא, בעל, מנהיג"

לחזור אל החלום של אבא טוב
ושל בעל שמוביל את הבית באהבה
סדנא בתורה ס"א בליקוטי מוהר"ן
הרב אהרון פירר | ימי חמישי בערב | לגברים
החל מיום חמישי ט' אייר

"משכן של טוב"

להפוך את תפקידי האשה
לניגון של שמחה
סדנא ע"פ תורה רפ"ב
הרב אהרון פירר | ימי רביעי בבוקר | לנשים
החל מיום רביעי י"ג אייר

הסדנאות בירושלים ולצפייה במבחר השיעורים שלנו
ובסילבוסים המלאים הכנסו לאתר:
www.nahar.org.il
058-4488148

נהר דעה
בית חינוך וחינוך
ר"י מנחם מנדל

שערי תשובה לא ננעלים לעולם!

את הצד הזה, שלא לחטט יותר מדי בחטא, אלא לבנות קומה מעליו, לעשות תיקונים בתחום אחר, יותר לימוד תורה, יותר צדקה ויותר תפילה. החיטוט בחטא עצמו הוא בעייתי כי אז האדם שקוע בחטא. ככל שאתה בונה את העולם הרוחני גבוה יותר אתה בעצם יוצא מהחטא.

בחסידות דיברו על כך רבות. הסדר הוא "סור מרע ועשה טוב", אבל יעקב שיכל את ידיו והעדיף את אפרים על פני מנשה, כי מנשה הוא מלשון "נשני" שזה סור מרע, ואפרים "הפרני" שזה עשה טוב. לכאורה מנשה קודם כי הוא "סור מרע" ואחריו אפרים שהוא "עשה טוב" - כך אומר השכל הישר, אבל יעקב אבינו הופך את הסדר: לפעמים עשה טוב קודם לסור מרע, כי על ידי שאתה עושה טוב גם תסור מהרע, ולכן הוא העדיף את אפרים על פני מנשה. את זה אומרים ה'שפת אמת' וה'שם משמאל' ועוד, והרעיון הזה נמצא בחסידות הרבה וגם אצל הרב זצ"ל - צריך פחות לתקן את הרע ויותר לעשות טוב, כי עשיית הטוב מתקנת את הרע.

אין סוף לאפשרויות, אף פעם אסור להתיימשך, זאת הנקודה, אסור להתיימשך אף פעם, גם מי שנפל מאות פעמים. על דרך ההלצה אמרו שאין קל יותר מאשר להיגמל מעישון, עובדה שהאדם עשה את זה כבר מאה פעמים... ואף על פי כן אנשים נגמלים, אפשר להיגמל, קשה אבל אפשר.

אין ספק שצריך סייעתא דשמיא גדולה, האדם לא תמיד מסוגל, אך הוא צריך לעשות את המאמץ הראשוני, פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואחר כך באה סייעתא דשמיא.

נזכרתי בסיפור מופלא. נתבקשתי פעם לבוא להעביר שיעור בליל שבועות בבית כנסת אחד. העברתי שיעור על עישון ביום טוב, ומסקנת השיעור הייתה שכמובן היום אין לזה שום היתר והרעה הרווחת בין הפוסקים היא שאסור לעשן ביום טוב.

בסוף השיעור ניגש אליי יהודי אחד, ואמר לי: "תראה, אני לא יודע מה לעשות עכשיו. אני מעשן בדרך כלל שתיים-שלוש חפסות ביום, ואני לא יכול בלי זה, עד כדי כך שבשבת אני ממלא לפני שבת עשן בתוך בקבוקים! ועכשיו ביום טוב לא מילאתי, ואתה אמרת שאסור ואני לא יכול בלי, ויש עוד חצי יום עד סוף שבועות, מה אני עושה?"

אמרתי לו: "אין עצה ואין תבונה כנגד ה', אני לא יודע מה להגיד לך אבל אסור. נסה להפסיק לעשן בכלל..." והוא ענה לי: "אין סיכוי, כבר ניסיתי כמה פעמים, האמן לי שאני אבוד".

אבל לא הייתה לו ברירה, אז הוא החליט שהוא מנסה. באסרו חג בבוקר מגיע אלי רב בית הכנסת ואומר לי "תשמע, היהודי ניגש אליי ואמר שהוא לא עישן כל היום טוב והחליט להמשיך במוצאי יום טוב, הוא לא עישן כבר יממה שלמה!". אמרתי לו שבסך הכל הוא החזיק מעמד יום אחד...

שבועיים אחר כך הגיע אליי שליח עם ספר עטוף, מתנה מאשתו של היהודי. הוא כבר שבועיים לא עישן והיא רוצה להודות. אמרתי לעצמי: נו טוב, שבועיים הוא החזיק מעמד, הוא בטח יישבר עוד רגע.

שנה אחר כך אני מגיע שוב להעביר שם שיעור בליל שבועות, והיהודי מחכה לי בחורף ואומר לי: "חג שמח כבוד הרב, שנה שלמה עברה משבועות הקודם ולא עישנתי!".

אנו נמצאים כעת בערב פסח שני, מועד יוצא דופן, מן 'מקצה שיפורים' כזה. בלוח 'היום יום' של חב"ד בפסח שני מופיע בשם האדמו"ר הרי"צ: "פסח שני ענינו שאף פעם לא אבוד, יכולים תמיד לתקן, אפילו מי שהיה טמא או בדרך רחוקה, אף על פי כן יכולים לתקן". או כביטוי החסידי החב"די המפורסם - "עם איז ניטא קיין פארפאלן", אין דבר אבוד.

אחת השאלות המרכזיות בעבודת ה' היא: כמה מידת הרחמים האלוהית מאפשרת תיקון? יש איזשהו קו גבול מסוים בדברים האלו? עד מתי האדם יכול להרגיש עדיין רצוי לפני הבורא?

אפשר להמשיך את השאלה: חוץ מקרבן פסח, בשאר הקרבנות "עבר זמנו בטל קרבנו"! בעולת ראייה וחגיגה יש להם שבוע שלומים, אבל לא יותר ולא בכל דבר, ואין ספק שבהרבה דברים אין אפילו אפשרות שנייה.

כל הנושא של החמץ בפסח זה ההחמצה. אדם שהחמץ את השעה, איבד את השעה. גם בפסח שני אמנם ניתנה הזדמנות שנייה, אך יש לשלול טעות חמורה של אנשים הטועים ואומרים שמכיוון שיש פסח שני אני יכול לדלג על פסח ראשון. לכתחילה אדם צריך לנצל את ההזדמנות הראשונה שבאה לידינו, מצווה הבאה לידי אל תחמיצנה, ומצד שני יש מסר שבדיעבד אפשר לתקן.

אנחנו לא יכולים לרדת לסוף מחשבתו העמוקה של הקדוש ברוך הוא מדוע דווקא בקרבנות מסוימים ניתן לתקן ובאחרים לא. הוא נותן לנו חבל ארוך מאוד, עובדה ששכר ועונש הם לא צמודים, הם טווח רחוק, כדי שלאדם תהיה בחירה חופשית.

התיקון הוא בדרכים שונות, יש דרכי תשובה ויש הרבה הזדמנויות לתקן. נכון, את הנעשה אין להשיב, אבל אפילו בממזר שעליו נאמר "מעוות לא יוכל לתקן", יכול האב לעשות תשובה, כך אומרת ההלכה. שהרי בן ממזר חייב בכבוד אביו אם אביו עשה תשובה, וזה למרות ש"מעוות לא יוכל לתקן".

כלומר, על החטא עצמו הוא יכול לעשות תשובה, אבל הבן יישאר ממזר. אכן, ביהדות יש מסרים כפולים: מי שחש ושלום רצח אדם, להחיות אותו הוא לא יוכל, אבל תשובה הוא יכול לעשות. ובדרכי תשובה מציעים לו שיאמץ יתום וכדומה, כתשובת המשקל למציאות הנוראה שיצר. זאת אומרת, קיים כאן מסר מורכב: מצד אחד צריך לדעת שהחמצה היא החמצה ומעוות לא יוכל לתקן, ומצד שני ישנן דרכי תשובה. שערי תשובה לא ננעלים לעולם!

במקרה של גזל הרבים, הגזלן לא יכול להשיב את הגזלה לאותו אדם שהוא גזל ממנו, ולכן הגמרא אומרת שיתעסק בצרכי ציבור. מבחינה רוחנית הוא יוכל לתקן את המעוות על ידי שיוציא כסף לצרכי הציבור, אבל לתקן כלפי אותו אדם שאותו הוא גזל הוא לא יוכל. מצד ה'גברא' החוטא הוא יכול לתקן, אבל מצד ה'חפצא' של החטא הוא לא יכול.

המסרים מורכבים וזה טוב שהם מורכבים, זה לא חד-ממדי, כמו אלו שתופסים שמכיוון שיש הזדמנות שנייה האדם יכול לכתחילה להחמץ מצווה על מנת שיתקן אחר כך. הוא אמנם יכול לתקן, אבל לא את אותו חטא, אלא בדרכים אחרות. הוא יכול להגיע לרמה רוחנית אחרי החטא כמו שהיה לפני החטא, ואף מעבר לה.

מה צריך להיות היחס לדרכי התיקון שמוזכרות בספרי המקובלים למיניהם? הבעל שם טוב התנגד לזה. עבדו את ה' בשמחה! החסידות הדגישה יותר

רקע כללי של המחלה
טיפולים מתאימים למחלה
מידע על תרופות ותופעות לוואי
טיפולים אלטרנטיביים
טיפולים חדשניים

דעת
מרכז
מידע
רפואי

המספר החדש שלנו:
03-9543349
daatri@yadsarah.org.il

המידע באינטרנט נגיש אך לא תמיד מדויק
- לשם כך אנחנו כאן
צוות מקצועי עם גישה
למידע מקצועי

עונה על שאלותיך
ומספק מידע רפואי מקצועי ועדכני
על מחלות, תרופות וטיפולים **חינם**

השביעיה הסודית

של ספירת העומר

שבוע חמישי - אהרן הכהן

להצטרפות לוואטספ
ספירת העומר שלנו
מסרון 7-050-7951105

ואביהוא, "יְהוָה אֱהָרֹן": קבלת הדין בתמימות גמורה. מאהרן נלמד "לברך על הרעה", לקבל בשמחה גם מה שנראה רע ומר, מתוך הודיה ותמימות, להיות בשמחה תוך כדי בכייה, ככתוב בספר הזוהר "בכיה תקועה בלבי בצד זה, ושמחה בצד זה". באמת, לעתיד לבוא נברך גם על הרעה "הטוב והמיטיב", כיוון שנראה ממש איך מה שהיה נראה רע גם הוא טוב גמור. בינתיים, אנו רק מודים על כך בתמימות ואומרים "גם זו לטובה"!

יסוד שבהוד - לברך את ישראל

לאהרן ולבניו אחריו ניתן כוח הברכה, "לברך את עמי ישראל באהבה". זהו גילוי מידת היסוד של אהרן, יסוד שבהוד, שכן היסוד הוא כוח ההשפעה והברכה, "פְּרָכּוֹת לְרֹאשׁ צִדִּיק" - הברכות באות דרך מידת היסוד, "צדיק יסוד עולם", כמו שיוסף הצדיק (בעל מידת היסוד) משפיע ברכה לכל מצרים. אכן, ברכת כהנים אינה קשורה כלל לחכמתו או צדקתו של הכהן, אלא מעצם העובדה שהוא נבחר לכך, כמו שכותב הרמב"ם: "ואל תתמה ותאמר, ומה תועיל ברכת הדיוט זה? שאין קבול הברכה תלוי בכהנים אלא בהקדוש ברוך הוא, שנאמר 'ישמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם', הכהנים עושים מצוותן שנצטוו בה והקדוש ברוך הוא ברחמי מברך את ישראל כחפצו". הכהן הוא רק 'צינור', כולו יסוד המעביר את שפע הברכה לכולם, יסוד שבהוד.

מלכות שבהוד - מה הוא?

מה אהרן הכהן חושב על עצמו? הוא לא אומר, אבל משה רבינו מגלה לנו: "וְאֶהְרֹן מֶה הָיָה כִּי תָלִינוּ עָלָיו" - אהרן אינו מחשיב את עצמו לכולם, בעיני עצמו "מה הוא", ואין בו שמץ של התנשאות. כולו השפלות - המידה הפנימית של המלכות, כמו תחושת השפלות של דוד המלך - זו המלכות של אהרן, מלכות שבהוד. לאחר שאהרן הבין שהוא נכשל בחטא העגל, הוא הרגיש בושה תמידית על מעשיו, עד שחשב שאינו ראוי להתמנות לכהן. אבל משה אמר לו: "למה אתה בוש? לך נבחרת" - ומפרש הבעל שם טוב: לך נבחרת, מפני שיש בך יראה ובושה כזו לכן אתה הראוי ביותר להיות כהן. השפלות של אהרן בפני ה' היא עמדת המוצא המתאימה ביותר לתפילה, ותפילתו של אהרן היא בשם כל ישראל, כמו תפילת הכהן הגדול ביום הכיפורים. נסיים בתפילה "והשב כהנים לעבודתם" ואת נקודת אהרן הכהן תעורר בתוכנו.

זו התפארת של אהרן, תפארת שבהוד. לכאורה, בגדים הם דבר חיצוני, שיכולים לבגוד באמת הפנימית, ובכל זאת התורה מייחסת חשיבות רבה לבגדי כהונה בכלל ולבגדי אהרן בפרט - שבנוסף לארבעת הבגדים הפשוטים של כל כהן יש לו ארבעה "בגדי זהב" מפוארים. אין זו תוספת יפה בלבד, אלא משהו מהותי, שהרי כהן שעבד ללא בגדי כהונה עבודתו פסולה! אמנם "שָׁקַר הָיָה וְהָיָה הַיָּפִי" אבל מתברר שיש יופי של אמת, זהו היופי של יעקב אבינו (בעל מידת התפארת) המשתקף כעת בבגדי אהרן הכהן, התפארת שבהוד. הדבר רמוז בגימטריא יפה (ראמיתית): אמת ועוד יפי עולה ישראל! אל תזלזל בנקיות הבגדים ובחיצוניות בכלל, יופי פנימי ועצמי משתקף גם בלבושים.

נצח שבהוד - בית אהרן

אמנם אהרן הכהן מת ונקבר בהור-ההר, אבל יש בו משהו נצחי שאפשר ממש לראות בעיניים: בחירת ה' באהרן להיות כהן ממשיכה בבניו ובני בניו עד עצם היום הזה, בכולם נמצא הגן המיוחד של הכהנים (כפי שהתגלה גם במחקר המדעי בדורנו), זו הנצחיות של אהרן, הנצח שבהוד. מי שנותן לאהרן בפועל את תפקיד הכהונה הנצחי, בשם ה', הוא משה רבינו בעל מידת הנצח - ובכך הוא מעניק את חותם הנצחיות לאהרן אחיו, נצח שבהוד.

הכהנים נקראים "בית", "בית אהרן בטחו בה" - בית נותן תחושה של ביטחון, ובית כזה שכולו אומר בחירה אלוקית, ממשיכה ונצחית, מעניק ביטחון חזק מאין כמוהו. הביטחון הוא המידה הפנימית של הנצח, והביטחון של בית אהרן הוא הנצח שבהוד. מתוך ביטחון מוחלט בה', הכהנים נוקטים בשעת הצורך יוזמה פעילה ומנצחת, כמו ניצחון החשמונאים "כהניך הקדושים".

הוד שבהוד - בוכה ושמה

הפנימיות של ההוד היא מידת התמימות בנפש. ישנם שני ביטויים מופלאים למידת התמימות של אהרן, ההוד שבהוד, אהרן שבאהרן: ראשית, כאשר משה סרב לקבל את ההנהגה הוא טען שאהרן אחיו הגדול צריך להנהיג, אבל ה' השיב לו "וְרֹאֵךְ וְשִׁמְחָה בְּלִבּוֹ" - לאהרן לא יפריע בכהו-זה שאתה עולה לגדולה, לכאורה על חשבוננו, הרגש היחיד שימלא אותו הוא שמחת לב טהורה, מתוך הודאה ותמימות ללא שיוור. בזכות שמחת הלב הזו, זכה אהרן לחושן הנתן על הלב ובו האורים ותומים - תמימות מאירה.

הפעם השנייה היא בתגובה של אהרן למות נדב

בשבוע החמישי של ספירת העומר אנו חיים עם אהרן הכהן, המבטא את מידת ההוד, ומקיימים את דברי הלל הזקן: "היו מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

חסד שבהוד - אהבה רבה

החסד והאהבה קורנים מדמותו של אהרן, אוהב שלום ואוהב את הבריות - זהו החסד שבהוד, אברהם אבינו בתוך אהרן. את האהבה הזו מנחיל אהרן לכל יהודי, שהרי כך היה אהרן משכין שלום: אומר לכל אחד מהצדדים שהשני רוצה להשלים עמו, ואז באמת התעוררו שניהם באהבה להשלים זה עם זה.

הכהן הוא איש חסד וכולו מלא אהבה. אם כן, כהן גדול הוא אהבה גדולה, כמשמעות המושג "אהבה רבה". האהבה של אברהם נקראת "אהבת עולם", הוא מתכוון בעולם הנברא ומתוכו מגיע לאהבת ה' הבורא, אך כיוון שהעולם מוגבל אזי לאהבה שיוצאת ממנו יש איזשהו גבול. אבל כאשר אברהם נכלל בתוך אהרן, חסד שבהוד, האהבה עולה קומה והופכת להיות "אהבה רבה" ללא גבול ושיעור כלל. את האהבה הזו מעורר אהרן אצל כל ישראל, כמו השושבין המביא את הכלה אל החתן ("שושבינא דמטרוניא").

גבורה שבהוד - שלהבת עולה

אנו ממשיכים עם האהבה! אמנם האהבה ככלל שייכת למידת החסד, אבל יש אהבה מיוחדת בגוון של גבורה. האהבה של החסד דומה למים, זורמת, שקטה ויציבה, אך יש אהבה של גבורה שעליה נאמר "רָשָׁפִי רָשָׁפִי אֶשׁ שְׁלֵהֶבְתִּיהָ", מתלהבת ומשתוקקת, מתגברת וקופצת. את האהבה הזו מנחיל אהרן לכל ישראל, וזו הגבורה שבהוד, יצחק אבינו בתוך אהרן, כאהבה היוקדת ביצחק שנעקד על המזבח.

זו המשמעות הפנימית של הדלקת הנרות, "בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת" - נרות המנורה הן נשמות ישראל ואהרן 'מְדַלֵּק' את הנשמות באהבה רבה. כאשר את הנרות צריך להדליק "עַד שֶׁתֵּהָא שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאִלִּיה" - כלומר, לא רק להחזיק אותנו 'דולקים' באופן מלאכותי אלא לעורר את שלהבת האהבה שבתוכנו שתבער מעצמה. והנה רמז יפה: האהבה היא "כֶּבֶד לְכָבֶד וְכָבֶד לְכָבֶד" - ביטוי שעולה בגימטריא שלהבת!

תפארת שבהוד - בגדי אהרן

"וְעָשִׂיתָ בְּגָדִי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת",

מבצע!

ספר 79 רק ב-8 ספרים 379 רק ב-8 ספרים

כולל משלוח עד פתח הבית!

חדש! ספר מספר 8 יצא לאור!

מבצע על ספרי הרב קוק

ללמוד הרב קוק ולהבין

ספרים 299 רק ב-6 ספרים

כולל משלוח עד פתח הבית!

קרן ההפצות נותנים בראש. יהודי | רחוב האומן 25, קומה 2, תלפיות, ירושלים | לפרטים: 02-6794122 | www.roshy.org

שוטפים את הכלים

פגיעה קשה גרמה ללוחם לשכוח את שפת האם שלו, והוא לא ידע שזהו הנס הגדול בחייו > מידות רעות גורמות לאדם לטעות ולפגום גם בדברי הקדושה שהוא מקבל > קל יותר לתקן עבירות, כעת מוטלת עלינו משימה קשה יותר - לתקן את פגמי הנפש

כיוון שבימים הראשונים קל יותר לתקן - מתחילים את הספירה מלמעלה, מספירת החסד, וככל שעובר הזמן מגיעים למטה יותר בנפש עד ספירת המלכות.

בצאת ישראל ממצרים, מה הם היו צריכים לעשות? הם עוד לא עשו עבירות אבל המוח והלב היו פגומים

ואי אפשר לקבל את התורה כשיש כל כך הרבה פגמי נפש. עושים תיקון המידות על הנהגות שלא היו בסדר. בימי הספירה לא עוסקים בספירות של השכל (חכמה), בינה ודעת) ובפגמים שקשורים במחשבה אלא דווקא בספירות של תיקון המידות. באמת מבחינה מסוימת **פגמים של דעת הם עמוקים יותר ואף עלולים להיות רעילים ומזיקים יותר, אבל יחד עם זאת, הם פחות נוכחים ופחות מלוכלכים**. תיקון הדעת לא היה שייך אצל ישראל שיצאו ממצרים - הם לא ידעו כמעט כלום בכדי שיהיה דבר שדורש תיקון, אבל היה צריך לפחות לשטוף אותם מכל מיני זוהמה. תיקון המידות בכלל שייך לצד האנושי, תיקון הדעת שייך רק לאחר קבלת התורה ולפני שמקבלים את התורה צריך להיות בן אדם. אדם עובד בימים אלו כמה שבכוחו לעבוד, לעשות תיקון בתוך עצמו, כדי שיוכל להגיע בסוף למתן תורה.

מה אפשר לעשות כדי לתקן את מידות הנפש? אם לאדם יש יין, למשל, והוא צריך חבית בשביל לאכסן את היין, אם ירוקן חבית של בירה וישים את היין בפנים - היין יסריח ולא יישמר כמו שצריך. צריך להכין את הכלים ולנקות אותם כדי לקבל את היין. אותו הדבר בדיוק, אדם שהמידות שלו פגומות או שהוא אדם מגושם - כל מה שיקבל יהיה פגום. אדם זוכה לשמוע את קול ה' מדבר, ומה קורה עם זה? אם הכלי מלוכלך הוא יישאר מלוכלך. אם ישפוך פנימה בושם - הבושם יסריח, הכלי המלוכלך מזהם. זאת הבעיה שאנו עומדים בפניה לפני מתן תורה. אם יש לאדם הרבה לכלוך בתוכו - הדברים לא ייכנסו לו אל הלב. גם אבותינו לא היו מתוקנים מספיק - עובדה שמיד אחרי מתן תורה עשו עגל ומחולות, כי הראש שלהם עדיין היה מלא בכל מיני עבודה זרה.

כלי פגום הוא אדם שפגם באחת מן המידות. יש אנשים שהבעיה שלהם היא עודף כעס ומיעוט רחמים ויש שהבעיה שלהם הפוכה. יש מי שפגמו בצד החסד ויש מי שבצד הגבורה - שהיה צריך להיות גיבור ולא היה גיבור, או להפך שהשתמש בגבורה במקום שלא היה צריך לה - על המעשה או על המחול. בכל אופן - אדם שיש לו פגם, לא ייתכן שזה לא ישפיע על מעשיו. **מי שכל החיים שלו רתוח, כשמיך לתורה וכל התורה הוא מכניס את כל הכעס שלו אל תוך התורה וכל התורה יוצאת עבירות, מכשיר של סם המוות**. משהו פעם אמר שהקלקול של ה'שבתאים' קרה להם משום שהם למדו חכמת הנסתר בטומאת הגוף. אדם מגיע

יש איסורים מיוחדים שנהוגים בימי ספירת העומר. הטעם לאיסורים - מפני שאלו ימי אבלות על תלמידי רבי עקיבא שמתו באותם ימים - נראה תמוה. בשלושת השבועות ריכזו את האבלות על כל מי שמתו בחורבן בית ראשון ושני, מפני מה שיעשו אבלות מיוחדת על תלמידי רבי עקיבא ושתימשך כל כך הרבה שנים אחר כך?

על דרך הסוד מסבירים שכל המנהגים של ימי הספירה אינם מנהגי אבלות. עניינו של ספירת העומר הוא המעבר מפסח לשבועות, מהגאולה ממצרים למתן תורה. וכך נראה על פי האריז"ל, שבאמת ספירת העומר ביסודה ובעומקה איננה דין של אבלות אלא של טהרה; "וספרתם לכם" דומה ל"וספרה לה" - ימי הספירה של אישה בנידושה. מצד זה, צריך לראות את ימי ספירת העומר לא כזמן עצוב, אנחנו לא עוסקים במנהגי אבלות אלא כמנהגו של אדם שהולך להתנקות. כאשר מנקים ומקרצפים כל מיני רפש אין זה הזמן לדברים אחרים, עוסקים בעבודה שחורה ולכן זה לא זמן שמתייפים בו.

מאותו טעם המנהג על פי האריז"ל שהאיסור להסתפר ולהתחתן הוא בכל ימי ספירת העומר ולא רק בחלקם, כי אין זה עניין של מנהגי צער עד שנגמר זמן האבלות אלא ימים של "הפסק טהרה" שמגיעים עד שבועות, ומי שזוכה מגיע לשבועות בטהרה.

אף אותם אלו שבדרך כלל לא אומרים נוסחאות על דרך הסוד - אומרים את ה"לשם יחוד" שלפני ספירת העומר והתוספות שבאות אחריו המיוסדות על דרך הסוד. העובדה שכולם אומרים מראה שמוסכם על כולם שאת העניין של ספירת העומר צריך להבין על דרך הסוד - שאלו ימים של תיקון, ימי הכנה למתן תורה.

יש תיקון של ספירת העומר ויש תיקון של חודש אלול. למה צריך פעמיים בשנה? בחודש אלול עושים תשובה על מעשים ועבירות, יהודי שלא למד ולא התפלל במשך השנה - עושה תשובה עד כמה שיכול. אך בספירת העומר, איננו עוסקים בתיקון של עבירות אלא בתיקון מידות. זה לא אותו דבר, תיקון עבירות הוא יותר פשוט - אדם מחפש ומוצא מה הדרך לעשות תשובה. אבל בימים האלה מתעסקים רק במידות; תיקון המידות היא עבודה של מידה אחר מידה, עד כמה שאפשר. יש אנשים שגלוי וידוע אצלם מה הם צריכים לתקן, ויש אחרים שצריכים לשבת ולחשוב יותר זמן על העניין הזה.

למסקנות שגויות משום שיש לו פגמים בנפשו.

בשבועות האלה עושים "וספרה לה" - סופרים ימים נקיים. אדם מתבונן לראות מה הוא יכול לעשות לתיקון מידה, בודק בעצמו מה הוא עושה כראוי ומה הוא לא עושה כראוי. אדם יכול להתעסק בשאלות - מה זה תפארת שביטוד או מה זה מלכות שבחסד? ולבדוק אם פגם או לא פגם בה. אבל יש מידות גדולות ובוטלות יותר, וכל אחד יכול למצוא מידה מסוימת שיש לו בה בעיה. צריך לנקות את הנפש ככל שאפשר כדי לקבל את התורה בצורה נקייה יותר.

אומרים בשם הבעש"ט שבימי ספירת העומר, כל שיחת בני האדם היא על הספירה של אותו היום, מכוונים אינשהו לדבר על העניין הזה. ולמרות ש"איהו לא חזי מזליהו חזי" (=גם אם הם לא רואים, מזלם רואה), זה קורה למרות שלא יודעים שזה קורה, ואפשר לכוון לזה.

מה אפשר לעשות תוך שבוע? אדם יכול לעשות תשובה גדולה ברגע. בפועל, כפי הנראה, רוב האנשים לא יכולים להתהפך ברגע אחד וגם לא בשנה אחת אבל ניתן לעבור על המעשים השונים ולמפות אותם - לחשוב מה צריך לעשות ואיך, ויש דברים שאדם יכול לתקן.

יש תיקון בדיבור, למשל, מי שצעק על משהו שלא כדאי, או להיפך לא צעק במקרה שהיה צריך לצעוק על משהו או אדם שהיה צריך לצעוק על עצמו... יש תיקון של דברים שנוגעים במעשה ויש תיקון של מידה, יש פרטים רבים בדבר הזה וכל אחד מהם יש עבודה, עמל ויגיעה להוציא את הנשמה על כל אלה. לפחות בזמן שאדם סופר את ספירת העומר צריך - כמו שאומרים בתפילה שאחרי ספירת העומר - ש"יתוקן מה שפגמתי בספירה פלונית". ואחרי הכל מגיעים לנקודה מסוימת ולפחות אדם יודע שיש לו בעיה - יש בורג שהוא צריך להבריג - ואם ירצה ה' ימשיך האדם לתקן הלאה.

מה שיקרה מלמעלה הוא עניין אחר, ובוודאי מלמעלה זו הארה גדולה. לפעמים בא חסד ה' והאדם לא יודע שזה היה חסד ה', לעיתים גם סטירת לחי היא חסד ה' ובאותה שעה לא מרגישים את העניין. מחר שלי נפצע במלחמת השחרור באופן קשה מאוד, הוא שכח לדבר עברית מפגיעת הראש. כאשר התחיל קצת להחלים הוא חשב מה עשה לו ה'. אחר כך התברר לו, שכל היחידה שהשתייך אליה הושמדה, הוא היה היחיד ששרד בשל היותו פצוע. אין אדם יודע מתי בא הדבר שמציל את חייו. לפעמים אנשים יודעים בדיעבד דבר כזה ויש גם חסדים שאנחנו אפילו לא יודעים עליהם. יש מקרים שבעל הנס יכול להודות על ניסו ולפעמים הוא בכלל לא יודע שהיה לו נס.

זה מה שאומרים בחלק מהנוסחים אחרי ספירת העומר: "על ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות". לפעמים השפע האלוקי מורגש ולפעמים לא. אף על פי כן, במסתרים ובחשאי, בהסתור פנים גמור עדיין יכולים להיות דברים שקרו

לאדם וכל חייו הוא לא ידע שקרה לו נס או דבר אחר.

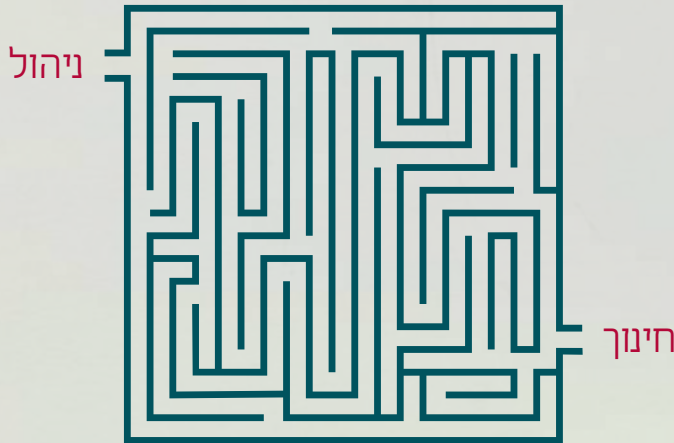
כל זה מלמעלה, ומלמטה יש לאדם מה לעשות. גם כאשר מגיע לאדם שפע מלמעלה, אם הוא לא מוכן - זה לא פועל עליו. **קורה שיש לאדם התעוררות או נשמה יתירה והן מתבזבזות על דברי הבאי.**

בסופו של דבר, ה'מעלה' וה'מטה' צריכים להתחבר. זה נכון גם לגבי חגים ומועדים, מסיבה זו קוראים לחג "מועד" - מפני שזו פגישה, אין פגישה של צד אחד. אם הקדוש ברוך הוא אומר שהיום ראש השנה וישראל לא באים - אז אין זה מועד. **השפע בא מלמעלה וצריך לעשות את ההכנות מלמטה, וכשמצטרף המעלה והמטה ניתן להיפגש.**

בשיתוף תלמידי ישיבת תקווה

Brilliant & Co.

המקום בו חינוך וניהול נפגשים

בואו ללמוד לתואר שני M.Ed. בניהול וארגון מערכות חינוך
במכללה האקדמית הרצוג, קמפוס היכל שלמה, ירושלים
בית הספר ללימודים מתקדמים ע"ש הרא"מ ליפשיץ

תכניות הלימוד הנוספות:

תנ"ך ופרשנותו | תורה שבעל פה | מחשבת ישראל | הגות בחינוך היהודי | הוראת המתמטיקה

חדש!

- תכנית בית מדרש לנשים בראשות הרבנית מיכל טיקוצ'נסקי
- הסמכה להוראת תרבות יהודית-ישראלית בביה"ס הממלכתיים

הרצוג. לדעת. לחנך

לפרטים: 02-9937337 או פנו במייל: rishum@herzog.ac.il

על שאלה בלעדיה אין אמת - 054-4530951

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

נפש בלשאי

איך מנהלים את הזמן בצורה מיטבית?

בשביל לנהל את הזמן נכון צריך קודם כל להבהיר לעצמנו מהם הדברים החשובים לנו ומהם הדברים הטפלים שתופסים את מקומם.

הרמח"ל אומר שהעיסוק באהבת ה' וביאתו, בדבקות האלוהית ובכל החלק הפנימי של המצוות - הוא הדבר היקר והחשוב מכל, ודווקא משום כך הוא נדחק לסוף התור. הבעיה המרכזית היא שנבראנו בטבענו עם הסחות הדעת, כדי להילחם ולהיאבק על כך שהדברים החשובים יקבלו את המיקום הראשון והעיקרי.

חז"ל מלמדים אותנו: "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה". העיסוק בתורה הוא הדבר החשוב ביותר, ולכן עלינו לשים אותו גם בראש סדר הזמנים שלנו. ככל שסדר היום מעוצב על פי סולם הערכים האמיתי שלנו, רק לאחר שהאדם נתן מקום ועיגן משבצות זמן לדברים החשובים ביותר, הוא מחפש איך להכניס גם עניינים פחות חשובים לסדר יומו.

איך אפשר לומר שה' עושה הכל לטובה. אם הייתי לא בסדר, ומושה רע קרה באשמתי - הרי אני עשיתי את זה...?

את היכולת שלנו לבחור ולעשות רע נתן לנו הקדוש ברוך הוא לטובה. כל המצב הזה שבו אנחנו אשמים מכוון לטובה גדולה, כי על ידי בחירתנו אנו זוכרים שכל מעשה שעשינו הוא שלנו וממילא כל המעשים הטובים מזכים אותנו בזכות אמיתית. ולכן עצם יכולתנו לבחור בין טוב לרע היא מכוננת לטובה.

בנוסף על כך, "עצת ה' היא תקום" - גם מה שאנו התכוונו לרעה בסוף יתהפך לטובה, כמו שאנו מכירים במקרים רבים, והפסוק מעיד כך על מכירת יוסף כשהוא אומר לאחיו: "אתם חשבתם עלי רעה, אלוקים חשבה לטובה". בסוף יוציא הקדוש ברוך הוא מכל מאורעות ההיסטוריה, על הטוב והרע שלהם, טוב עליון ונשגב שאליו אנו מצפים ולראותו אנו מייחלים.

כשאני עם חברים אני כל הזמן טפל בלשון הרע. מה אפשר לעשות כדי לא ליפול שוב ושוב?

התרופה הגדולה ביותר היא לימוד ההלכות וחזרה עליהן. הלימוד מזכיר לאדם מה עומד לפניו ונותן לו יכולת שלא לרמות את עצמו. לעמוד מול האמת ולהימנע יותר ויותר מאמירת לשון הרע. ומעבר לכך, "פיקודי ה' ישרים משמחי לב", יש בהם אור של טהרה אלוהית שמזכך את האדם. כל לימוד תורה מסייע ביד האדם להינצל מן החטא, אבל ביותר הסיוע הוא בלימודו את ההלכות שבהן הוא רוצה להתחזק.

מלבד זאת, אדם צריך גם לעשות חשבון נפש - אם היה מפסיד כסף רב בכל פעם שהיה שומע מילים מסוג מסוים, כמה היה נזהר שלא להפסיד, והכתוב אומר "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" - התורה יקרה מכל ענייני העולם הזה! בשביל תענוגות העולם הזה והנאותיו היינו מוכנים אפילו להתעמת עם חברינו. ממילא נלמד כמה צריך להיות בעל אומץ להיזהר ולהישמר בענייני שמיים, ועל כך אנו מתפללים "ופתחון פה למייחלים לך" - כשאנו מייחלים לה' נזכה גם לפתוח את פינו כראוי ולהיזהר מלשון הרע.

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות | ת.ד. 52589 רמת גן | עורך: אהרונ ברנשטיין | קרוב אליך בפייסבוק!
פרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות לרשימת תפוצה: 052-4061065 | info@qarov.org

קרוב אליך

ישיבת בני"ע מירון

אשרינו מה טוב חלקנו בהילולא דבר יוחאי

ישיבת יצהר

ישיבת 'רועה ישראל' יצהר מזמינה את הציבור הרחב

התוועדות לכבוד ל"ג בעומר עם

הרב דוד דודקביץ שליט"א, ראש הישיבה ורב היישוב יצהר הרב שמואל אליהו שליט"א רב העיר צפת

שתתקיים, בעז"ה, בליל ל"ג בעומר, מוצש"ק בשעה 02:00 במתחם ישיבת בני"ע מירון, מתוך שמחה ודיבוק חברים

מעלה חבר
מתחברים לרוח
ישוב קהילתי תורני

50 דק בוקר שבת
10 דק ארבע
20 דק ערב
35 דק ירושלים

שכונת 'מצפה הנחל'

- ישוב תורני • מיקום נגיש למגוון אפשרויות תעסוקה
- לימוד תורה לילדי הישוב עם בחורי הישיבה • סניף בני עקיבא נפרד
- קהילה כיפית ותוססת • איריה יחודית ומרוממת
- נוף אנשי מהמים • נוף מדברי אלוקי

בית דו משפחתי 110 מ"ר
רק 807,000 ₪

פספסתם? לא נורא!

יום פתוח
בוסף

יום שישי מ"ז באייר תשע"ז
09:30-12:30 (12/5)

בתכנית:

סיור במפעל בוטיק לשוקולד:
"הולי קקאו"

ארוחת בוקר מפנקת ומפגש
עם נציגי הישוב

סיור בפרוייקט: "מצפה הנחל"

הסיור ללא עלות, בהרשמה מראש עד ליום שלישי י"ג באייר 9/5
לפרטים והרשמה: מאיר 052-8990278

052-8990278

מרכז מידע אמנה
1-800-260-240
www.amana.co.il

